

MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ

SITUAČNÍ A VÝHLEDOVÁ ZPRÁVA BRAMBORY

LISTOPAD
2015

MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ

ZDROJE INFORMACÍ, ZPRACOVATELÉ PODKLADŮ:

Agra Europe – Potato Markets
Český statistický úřad
Český bramborářský svaz, z. s.
Český škrobářský svaz
Generální ředitelství cel
Ministerstvo financí
Ministerstvo zemědělství
Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR
Státní zemědělská a potravinářská inspekce
Státní zemědělský intervenční fond
Ústřední kontrolní a zkušební ústav zemědělský
Výzkumný ústav bramborářský Havlíčkův Brod, s.r.o.
Ústav zemědělské ekonomiky a informací

Odbor rostlinných komodit MZe

Autor:

Ing. Jan Žížka, MZe

Ředitel odboru rostlinných komodit:

Ing. Zdeněk Trnka, MZe

Autor touto cestou děkuje za spolupráci všem uvedeným organizacím a jejich odborným pracovníkům.

Situační a výhledové zprávy jsou pro všechny zájemce z řad studentů, pedagogů odborných škol a podnikatelských subjektů a dalších k dispozici také na internetu na adrese: www.eagri.cz

Autor fotografie:

Ing. Viktor Kopačka

Vydalo: Ministerstvo zemědělství, Těšnov 65/17, I 10 00 Praha I

Internet: www.eagri.cz, e-mail: info@mze.cz

ISBN 978-80-7434-267-7, ISSN 1211-7692, MK ČR E 11003

Tisk a distribuce: Ústav zemědělské ekonomiky a informací, www.uzei.cz

SITUAČNÍ
A VÝHLEDOVÁ
ZPRÁVA
BRAMBORY

LISTOPAD
2015

OBSAH

Použité zkratky	3
Úvod	4
Souhrn	4
Zásahy státu u komodity brambory.	6
Kontrola kvality a zdravotního stavu konzumních brambor.	10
Fytosanitární podmínky obchodu s bramborami v rámci EU a při dovozu brambor ze třetích zemí	15
Pěstování a trh brambor v Evropě	18
Vývoj pěstování a trhu brambor v ČR	22
Brambory rané	28
Brambory ostatní	30
Brambory sadbové	33
Výrobky a polotovary z brambor.	36
Škrob bramborový a brambory určené k výrobě bramborového škrobu.	40
Přílohy	43

POUŽITÉ ZKRATKY

AMI	Agrarmarkt Informations – Gesellschaft mbH Bonn
AZS	Aktivní zušlechťovací styk
CPV	Cena průmyslových výrobců
CZV	Cena zemědělských výrobců
ČBS	Český bramborářský svaz, z. s.
ČSÚ	Český statistický úřad
ČŠS	Český škrobářský svaz
DPH	Daň z přidané hodnoty
EHS	Evropské hospodářské společenství
EK	Evropská komise
EUR	Euro, společná měnová jednotka většiny zemí EU
EU	Evropská unie
EU 5	Bramborářsky nejvyspělejší země EU (Nizozemsko, Francie, Belgie, Německo, Velká Británie)
FAO	Organizace pro zemědělství a výživu
GŘ	Generální ředitelství cel Praha
HRDP	Horizontální plán rozvoje venkova
KN	Kombinovaná nomenklatura (celní termín)
MF	Ministerstvo financí
MJ	Měrná jednotka
MZe	Ministerstvo zemědělství
MP	Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR
NAZV	Národní agentura pro zemědělský výzkum
NČS	Nové členské státy EU (od 1. 5. 2004)
NK	Nařízení Komise
NR	Nařízení Rady
NV	Nařízení vlády
NUTS – 3	Nomenklatura územních statistických jednotek
OOO	Obchodní odbytová cena
Sb.	Sbírka zákonů
SAPS	Jednotná platba na plochu na 1 ha zemědělské půdy
SC	Spotřebitelská cena
SDO	Seznam doporučených odrůd
SOT	Společná organizace trhu
SZPI	Státní zemědělská a potravinářská inspekce
SRS	Státní rostlinolékařská správa
SVZ	Situační a výhledová zpráva
SZIF	Státní zemědělský intervenční fond
ŠÚ SR	Štatistický úrad SR
TIS SZIF	Tržní informační systém Státního zemědělského intervenčního fondu
ÚKZÚZ	Ústřední kontrolní a zkušební ústav zemědělský Brno
UNIKA	Německá bramborářská unie, Berlín
VÚB	Výzkumný ústav bramborářský Havlíčkův Brod, s. r. o.
ÚZEI	Ústav zemědělské ekonomiky a informací

ÚVOD

Jedná se o zprávu, která obsahuje především definitivní údaje ČSÚ a další informace z předchozího kalendářního roku 2014 a výhled pro kalendářní rok 2015. Historické údaje zpětně upravované ČSÚ nejsou v této zprávě zahrnuty. Situační a výhledová zpráva BRAMBORY listopad 2015 navazuje na zprávu vydanou v prosinci 2014. Zpráva je zpracována na základě údajů dostupných k 30. červnu 2015, pokud není uvedeno jinak. V první části zprávy jsou uvedeny zásahy státu vztahující se ke komoditě brambory. Další část je zaměřena na sledování jakosti tržních brambor v České republice a pěstování brambor v Evropě. Hlavní část zprávy je věnována problematice pěstování a zpracování brambor v České republice a vývoji cen na tuzemském trhu. Její součástí je i problematika výroby bramborového škrobu v ČR.

SOUHRN

V roce 2014 činila podle údajů ČSÚ sklizňová plocha brambor celkem 30 089 ha, z toho v zemědělském sektoru 23 993 ha a v rámci samozásobení domácností (plochy do 1 ha) 6 096 ha. Celková produkce brambor dosáhla 832,8 tis. t. V zemědělském sektoru bylo sklizeno 697,5 tis. t a v sektoru domácností 135,3 tis. t brambor. V porovnání s rokem 2013 se jednalo o celkový meziroční nárůst o 28,3 %, resp. o 185,9 tis. t. Celkovou sklizeň brambor ovlivnily zejména příznivé klimatické podmínky. Průměrný hektarový výnos v roce 2014 činil 27,68 t/ha oproti 22,08 t/ha v roce 2013, což bylo zvýšení o 25,4 %.

U raných brambor se podle odhadu sklizně po dopočtu domácností ČSÚ k 15. 9. 2015 předpokládá celková sklizňová plocha 2 554 ha, v zemědělském sektoru 1 214 ha a odhad za domácnosti je 1 340 ha. Produkce má dosáhnout 54 221 tun s hektarovým výnosem 21,23 t/ha. Průměrná CZV za červen dosáhla 8,10 Kč/kg a SC 18,18 Kč/kg.

ČSÚ předpokládá sklizňovou plochu brambor ostatních 23 903 ha, z toho v zemědělském sektoru 18 643 ha a odhad za domácnosti je 5 260 ha.

Od 1. 1. do 30. 6. 2015 bylo do ČR dovezeno celkem 6,2 tis. t brambor nových a raných. Ve stejném období bylo vyvezeno celkem 2,6 tis. t brambor nových a raných.

V hospodářském roce 2014/15 dosáhly podle údajů ČSÚ sklizňové plochy brambor ostatních (brambory pozdní konzumní a brambory pro výrobu škrobu) 24,39 tis. ha a celková produkce dosáhla 716,2 tis. tun. Oproti předcházející sezoně byla vyšší o 28,9 %. Průměrný hektarový výnos činil 29,36 t/ha, o 27,2 % více než v roce minulém. V zemědělském sektoru bylo sklizeno 19 548 ha a dopočet plochy domácností činil 4 846 ha.

V hospodářském roce 2014/15 bylo do ČR dovezeno 142,2 tis. t brambor konzumních ostatních, tj. o 20,3 % méně než v roce minulém. Průměrná deklarovaná dovozní hodnota klesla na 2,71 Kč/kg. Ve stejném období bylo z ČR vyvezeno 23,1 tis. t brambor konzumních ostatních v průměrné deklarované vývozní hodnotě 6,24 Kč/kg.

Průměrná CZV brambor konzumních ostatních za rok 2014/15 dosáhla 3,06 Kč/kg, což je pokles proti roku 2013/14 o 55,5 %.

Průměrná SC roku 2014/15 dosáhla 11,26 Kč/kg. Proti roku 2013/14 činil cenový pokles 34,1 %, což je 5,82 Kč/kg. Spotřeba brambor kolísá na úrovni 70 kg/osobu.

Ve výrobcích a polotovarech z brambor (kromě bramborového škrobu) bylo v hospodářském roce 2014/15 dovezeno po konverzním přepočtu 167,6 tis. t brambor. Vyvezeno bylo ve stejném období 62,6 tis. t přepočtených syrových brambor.

Na výrobu bramborového škrobu bylo v roce 2014 zpracováno 154,7 tis. t brambor. Jejich průměrný výnos činil 40,4 t/ha při 17,1 % škrobnatosti. Celkem bylo nakoupeno 30 948 t bramborového škrobu.

V roce 2014 prověřila SZPI celkem 612 šarží brambor, z nichž 92 (15,0 %) bylo vyhodnoceno jako nevyhovující požadavkům na jakost nebo označování. V 16 případech se jednalo o šarže raných brambor, v 76 případech šlo o šarže pozdních brambor.

V prvním pololetí roku 2015 prověřila SZPI celkem 364 šarží konzumních brambor, z nichž 65 (18,0 %) bylo vyhodnoceno jako nevyhovující požadavkům na jakost nebo označování. Ve 20 případech jednalo o šarže raných brambor, ve 45 případech šlo o šarže pozdních brambor.

Z výsledků průzkumu výskytu původce bakteriální kroužkovitosti bramboru (CMS) z tuzemské produkce brambor ze sklizně v roce 2014 vyplývá, že bylo odebráno celkem 2 756 vzorků sadbových brambor, výskyt CMS byl prokázán v 6 vzorcích (5 partiích) sadbových brambor. Ze 741 vzorků odebraných z partií nesadbových brambor byl prokázán výskyt CMS u 13 vzorků (9 partií).

Z výsledků průzkumu výskytu původce bakteriální hnědé hniloby bramboru (RS) z tuzemské produkce brambor ze sklizně v roce 2014 vyplývá, že bylo celkem testováno 295 vzorků odebraných z partií sadbových brambor a 588 vzorků odebraných z partií nesadbových brambor. Výsledky všech testů na přítomnost RS byly negativní. Také testování 588 vzorků odebraných z partií nesadbových brambor bylo negativní, výskyt RS zjištěn nebyl.

Dovoz sadbových brambor na základě ohlášení podle zákona č. 219/2003 Sb. v roce 2014 činil 7 748 tun v 1 146 partiích, v roce 2015 celkem 7 182 tun v 1 020 partiích.

Do uznávacího řízení bylo v roce 2015 přihlášeno 213 odrůd brambor na ploše 2 924 ha. Na ploše větší než 100 ha se množilo pouze 6 odrůd. Do posklizňových zkoušek bylo v roce 2014 přihlášeno 3 351 ha a 217 odrůd. Celkem bylo uznáno 86,1 %, sestupněno 1,5 % a neuznáno 12,4 % množitelských ploch.

V roce 2014 pokračovalo na základě pověření ÚKZÚZ a za finanční podpory MZe ČR zkoušení odrůd konzumních brambor a brambor pro výrobu bramborového škrobu pro jejich zapsání do Seznamu doporučených odrůd. Přehled je k dispozici na www.ukzuz.cz. Zkoušky v roce 2015 pokračují.

V roce 2014 se zastavil pokles osázených ploch brambor, ovšem v roce 2015 se tento trend nepotvrdil. Podle struktury ploch osevů ČSÚ činí plocha brambor v roce 2015 v zemědělském sektoru 22 681 ha a odhad za domácnosti 6 600 ha. Celkově předpokládaná osázená plocha v letošním roce činí 29 281 ha. Produkce brambor bude vzhledem k dlouhotrvajícímu suchu v letních měsících výrazně nižší než v minulém roce.

ZÁSAHY STÁTU U KOMODITY BRAMBORY

Do zásahů státu u komodity brambory jsou zahrnuty:

1. Celní sazby
2. Licenční režim
3. Daňová opatření
4. Dotační programy
5. Státní zemědělský intervenční fond

1. Celní sazby

V rámci Evropské unie, jejímž členem je od 1. 5. 2004 i ČR, nejsou pro pohyb zboží stanovena žádná cla ani kvóty. V obchodním styku se zeměmi, které nejsou členy EU, platí celní předpisy EU. Pro rok 2015 byl Celní sazebník vydán nařízením Komise (EU) č. 1101/2014 ze dne 16. října 2014, kterým se mění příloha I nařízení Rady (EHS) č. 2658/87 o celní a statistické nomenklatuře a o společném celním sazebníku.

V příloze SVZ jsou uvedena vybraná cla, která mají vztah k položce brambory, bramborový škrob a výrobky ze škrobu.

2. Licenční režim týkající se dovozu a vývozu zboží (z/do zemí mimo EU)

Podle nařízení Rady (EU) č. 1308/2013, kterým se stanoví společná organizace zemědělských trhů a zvláštní ustanovení pro některé zemědělské produkty („jednotné nařízení o společné organizaci trhů“) a nařízení Komise (ES) č. 376/2008, kterými se stanoví společná prováděcí pravidla k režimu dovozních a vývozních licencí, nepodléhá dovoz ani vývoz bramborového škrobu licenčnímu řízení. Výjimku představuje pouze situace, kdy je při vývozu bramborového škrobu do zemí mimo EU požadována subvence. Zde je nezbytná licence při vývozu nad 5 000 kg. Vývozní subvence na škrob však byly sníženy na nulu v říjnu 2007 a nepředpokládá se jejich opětovné zavedení. Vydáváním licencí je v ČR pověřen SZIF.

3. Daňová opatření

Zákonem č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty v platném znění, jsou upraveny daně z přidané hodnoty uplatňované na zboží, nemovitosti a služby.

Do skupiny zboží se sníženou 15% sazbou DPH jsou mimo jiných zařazeny následující položky celního sazebníku, týkající se komodit brambory nebo škrob:

- 0701 brambory, čerstvé nebo chlazené
- 1108 škroby, inulin
- 1702 ostatní cukry
- 2000 přípravky ze zeleniny

4. Dotační programy

V souvislosti s Programem rozvoje venkova na období 2014 – 2020 (dále jen PRV), vydalo MZe Pravidla, kterými se stanovují podmínky pro poskytování dotací. Jedná se o investice v živočišné a rostlinné výrobě vedoucí ke snížení výrobních nákladů, modernizaci nebo zlepšení jakosti vyráběných produktů, zvýšení účinnosti využívání výrobních faktorů a snadnějšímu přístupu k novým technologiím s výrazným inovačním potenciálem tam, kde je obnova zásadní pro další činnost. Dotaci lze poskytnout pouze na investiční výdaje, jak jsou definovány v kapitole I obecných podmínek těchto Pravidel.

Pěstitelé a zpracovatelé brambor mohou čerpat podporu v podobě přímé nenávratné dotace.

Aktuálně vyhlášené I. kolo příjmu žádostí z PRV proběhlo od 29. 9. 2015 do 12. 10. 2015. V tomto kole bylo možné čerpat dotace v operacích:

4.1.1 Investice do zemědělských podniků,

kde je alokace pro tuto operaci a toto kolo stanovena na 3,28 mld. Kč. V této operaci je možné čerpat finanční prostředky na investice do zemědělské prvovýroby jako jsou např. rekonstrukce či výstavby skladů vč. technologií, nebo pořízení speciálních mobilních strojů pro pěstování brambor. Základní míra dotace je 40 % s možností navýšení za určitých podmínek až na 60 %.

4.2.1 Zpracování a uvádění na trh zemědělských produktů,

kde je alokace pro tuto operaci a toto kolo stanovena na 973 mil. Kč. Zde je možné čerpat finanční prostředky na investice do zpracovatelských provozů vč. technologických linek, na dopravní prostředky pro rozvoz produktů odběratelům a dále také např. na pojízdné prodejny. Míra dotace je 40 %.

16.2.2 Spolupráce při vývoji nových produktů, postupů a technologií při zpracování zemědělských produktů a jejich uvádění na trh,

kde je alokace pro tuto operaci a toto kolo stanovena na 630 mil. Kč. Prostředky z této operace je možné využít na inovační projekty zpracování brambor, popřípadě jejich uvádění na trh, kde žadatel vyvíjí nový výrobek, postup, nebo technologii ve spolupráci s výzkumnou institucí. Finanční prostředky je možné použít jak na přímou investici do nového výrobního zařízení, rekonstrukci nebo výstavbu budov, tak i na provozní náklady spolupráce. Míra dotace je 50 %.

Na jaře 2016, pak bude v rámci 2. kola příjmu žádostí možné čerpat dotaci v operaci **16.2.1 Spolupráce při vývoji nových produktů, postupů a technologií v zemědělské prvovýrobě**. Zde budou dotační prostředky určeny na inovační projekty v rámci zemědělské prvovýroby, tzn. pěstování brambor, kde žadatel vyvíjí nový výrobek, postup, nebo technologii ve spolupráci s výzkumnou institucí. Finanční prostředky je možné použít, stejně jako v operaci 16.2.2, jak na přímou investici do nového výrobního zařízení, rekonstrukci nebo výstavbu budov, tak i na provozní náklady spolupráce. Míra dotace je 50 %.

Další možnosti čerpání dotací v oblasti spolupráce pro pěstitele a zpracovatele brambor jsou také v operaci **16.3.1 – Sdílení zařízení a zdrojů a 16.4.1 Horizontální a vertikální spolupráce mezi účastníky krátkých dodavatelských řetězců a místních trhů**. U obou těchto operací je míra dotace 50 %.

Další kola příjmu žádostí se plánují vyhlášovat vždy na podzim nebo na jaře tak, aby každá operace byla vyhlášena jednou ročně.

V roce 2014 skončil Zvláštní systém pěstování brambor pro výrobu škrobu podle nařízení vlády č. 60/2013 Sb.

Od roku 2015 jsou v souvislosti s dobrovolnou podporou vázanou na produkci poskytovanou podle článku 52 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1307/2013 podporovány brambory určené

pro výrobu škrobu a nově také pro konzumní brambory. Tyto podpory jsou ustanoveny v Nařízení vlády č. 50/2015 Sb., o stanovení některých podmínek poskytování přímých plateb zemědělcům a o změně některých souvisejících nařízení vlády. Pro brambory určené pro výrobu škrobu je vyčleněno 85 mil. Kč a pro konzumní brambory 50 mil. Kč.

V rámci jednotlivých podpůrných programů (PP) týkajících se brambor byly pro rok 2014 stanoveny následující dotační tituly finančních podpor:

Program 3. Podpora ozdravování polních a speciálních plodin

Účel:

Zvýšení kvality rostlinné produkce cestou náhrady chemického ošetření a prevence šíření hospodářsky závažných virových a bakteriálních chorob a chorob přenosných osivem.

Předmět dotace:

3. c) podpora na testování množitelského materiálu s využitím imunoenzymatických metod a metod PCR,

3. d) podpora tvorby rostlinných genotypů s vysokou rezistencí k biotickým i abiotickým faktorům a diferencovanou kvalitou obilovin včetně kukuřice, malých zrnin, olejnin, luskovin, brambor, pícnin, zelenin, chmele, révy vinné a ovocných dřevin,

3. e) prevence proti šíření karanténních bakterióz bramboru v uzavřených sadbových oblastech vymezených zákonem č. 219/2003 Sb., o uvádění do oběhu osiva a sadby pěstovaných rostlin a o změně některých zákonů (zákon o oběhu osiva a sadby), ve znění pozdějších předpisů.

Forma dotace:

dotace do hospodářského výsledku (dříve neinvestiční dotace).

Výše dotace:

3. c) do výše 60 % prokázaných přímých nákladů,

3. d) do výše 80 % prokázaných vyjmenovaných nákladů (viz část D Zásad),

3. e) do výše 7 500 Kč na 1 ha osázené plochy brambor uznanou sadbou bramboru, použité v uzavřené sadbové oblasti. Dotace se nevztahuje na množitelské plochy brambor určené k výrobě sadby brambor.

Poznámka: Minimální množství použité uznané sadby v uzavřené sadbové oblasti, vymezené zákonem č. 219/2003 Sb., o uvádění do oběhu osiva a sadby pěstovaných rostlin a o změně některých zákonů (zákon o oběhu osiva a sadby), ve znění pozdějších předpisů, je 2 tuny/ha.

Dotační program 3.e. nebyl Evropskou komisí pro rok 2014 schválen, podpora tedy bude poskytována podle nařízení Komise (ES) č. 1535/2007 o použití článků 87 a 88 Smlouvy o ES na podporu de minimis v produkčním odvětví zemědělských produktů.

Program 9. Poradenství a vzdělávání

Účel:

organizační, ekonomické a odborné poradenství

9.A. b. Speciální poradenství pro rostlinnou výrobu

Předmět dotace:

9.A.b.4) Podpora zajištění samostatných odrůdových zkoušek registrovaných odrůd polních plodin, za účelem zajistit získání a šíření informací o pěstitelských vlastnostech registrovaných odrůd polních plodin.

Forma dotace:

dotace do hospodářského výsledku (dříve neinvestiční dotace).

Výše dotace v roce 2014:

do výše 20 000 Kč na I odrůdu pícein a konzumních brambor a brambor na výrobu škrobu po předání výsledků zkoušek ÚKZÚZ.

Výše dotace v roce 2015:**9.A.b.4.e)**

- maximálně do výše 24 000 Kč na I odrůdu pícein a konzumních brambor po předání výsledků zkoušek ÚKZÚZ

9.A.b.4.h)

- maximálně do výše 14 000 Kč na I odrůdu brambor na výrobu škrobu po předání výsledků zkoušek ÚKZÚZ.

5. Státní zemědělský intervenční fond

Zákonem č. 256/2000 Sb., o Státním zemědělském intervenčním fondu a o změně některých dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů byl ustanoven SZIF, který provádí poskytování dotací, subvencí, intervenčního nákupu a prodeje. V souvislosti s Nařízením vlády č. 60/2013 Sb., o stanovení některých podmínek pro poskytování zvláštní podpory zemědělcům v platném znění prováděl administraci této zvláštní podpory i v roce 2014.

KONTROLA KVALITY A ZDRAVOTNÍHO STAVU KONZUMNÍCH BRAMBOR

Kontrola jakosti a zdravotní nezávadnosti brambor v roce 2014

V roce 2014 bylo u 157 kontrolovaných osob provedeno 436 kontrol zaměřených na dodržování jakostních požadavků a správnosti označování u brambor. Bylo odebráno celkem 612 vzorků brambor, z nichž 92 (15,0 %) bylo vyhodnoceno jako nevyhovující požadavkům na jakost nebo označování. V 16 případech se jednalo o šarže raných brambor, v 76 případech šlo o šarže pozdních brambor.

Dle procentuálního zastoupení hodnocených vzorků podle jejich země původu tvořily největší podíl vzorky z České republiky (56 %), dále vzorky brambor ze zemí EU (32,7 %) a nejméně vzorků pocházelo ze třetích zemí (0,8 %). U 10,5 % odebraných vzorků nebyla země původu uvedena.

Nevyhovující šarže brambor byly zjišťovány v 90 % případů v maloobchodě (83 případů z celkem 92 nevyhovujících). Zbýlé nevyhovující vzorky brambor (10 %) byly odebrány ve velkoskladech.

Počet vzorků brambor dle místa kontroly v roce 2014

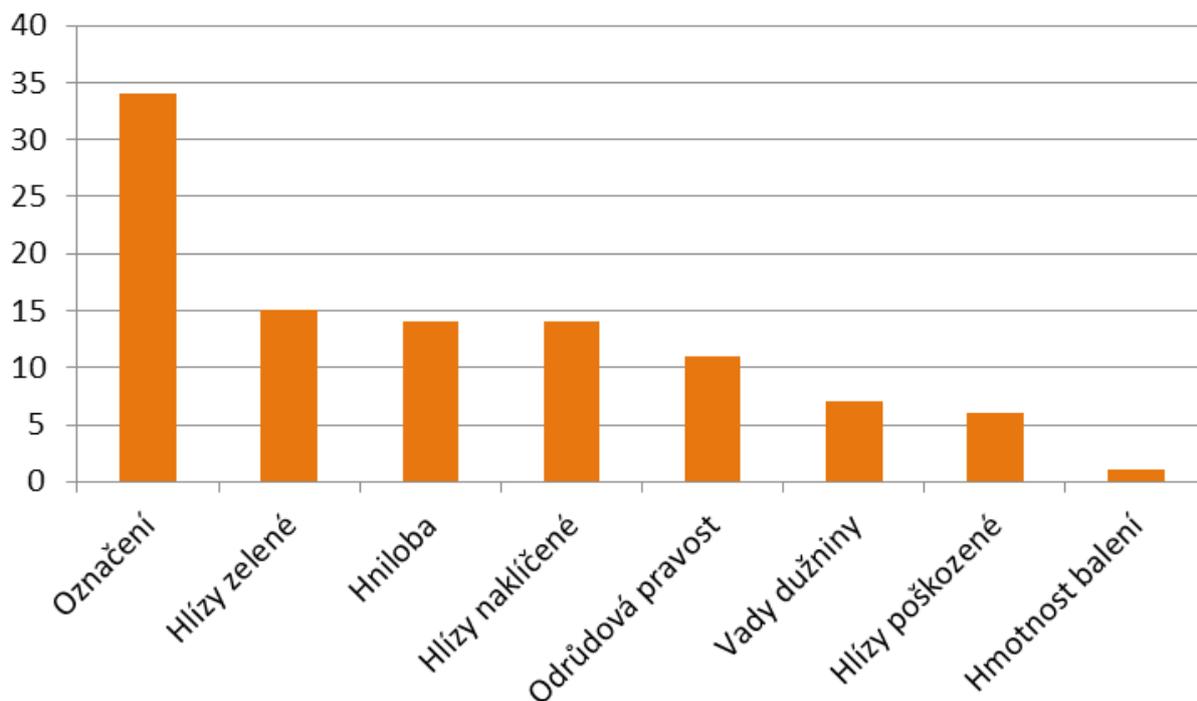
Ukazatel	Výroba			Maloobchod			Velkoobchod			Ostatní			Celkem		
	Od	N	%N	Od	N	%N	Od	N	%N	Od	N	%N	Od	N	%N
Brambory rané	1	0	0	64	16	25	10	0	0	2	0	0	77	16	20,8
Brambory pozdní	59	0	0	332	67	20	138	9	6,5	6	0	0	535	76	14,2
Brambory celkem	60	0	0	396	83	21	148	9	6,1	8	0	0	612	92	15,0
Pouze ČR	36	0	0	282	45	16	24	0	0	1	0	0	343	45	13,2
EU mimo ČR	24	0	0	61	7	12	110	5	4,5	5	0	0	200	12	6,0
EU včetně ČR	60	0	0	343	52	15	134	5	3,7	6	0	0	543	57	10,5
Třetí země	0	0	-	4	1	25	1	0	0	0	0	-	5	1	20,0
Celkem mimo ČR	24	0	0	114	38	33	124	9	7,3	7	0	0	269	47	17,5
Neuveden	0	0	-	49	30	61	13	4	31	2	0	0	64	34	53,1

Pramen: SZPI

Legenda: Od - celkový počet odebraných vzorků, N - počet nevyhovujících vzorků, %N - procento nevyhovujících vzorků

Nejčastějšími jakostními nedostatky u nevyhovujících šarží brambor byla suchá a mokrá hniloba, naklíčené, zelené nebo poškozené hlízy. Některé vady zasahovaly do dužniny hlíz.

V případě nevyhovujícího značení konzumních brambor často chyběly jakékoliv údaje nebo nebyl na etiketě pro spotřebitele uveden údaj o varném typu, názvu skupiny raných nebo pozdních brambor, barvě dužniny, odrůdě nebo zemi původu. Nedodržení deklarované hmotnosti u balených brambor se vyskytovalo se pouze v jednom případě. U 11 vzorků byla laboratorně prokázána přítomnost cizích odrůd brambor a spotřebitel tak byl uváděn v omyl.

Početní zastoupení jednotlivých nedostatků brambor zjištěných v roce 2014

Pramen: SZPI

Kontaminující látky v konzumních bramborách

U vzorků konzumních brambor je sledována přítomnost chemických prvků, reziduí pesticidů a dusičnanů. Na cizorodé látky bylo v roce 2014 analyzováno 118 vzorků. Nebyly zjištěny nevyhovující vzorky.

Chemické prvky

Ve 28 odebraných vzorcích brambor byla sledována přítomnost olova a kadmia. Přestože se v bramborách objevily stopy především kadmia, všechny naměřené hodnoty se nacházely pod hodnotou maximálního limitu.

Obsah kadmia a olova v bramborách v roce 2014 (hodnoty v mg/kg)

Analyt	n	pozitivní	% pozitivních	N+	průměr	medián	min	max
kadmium	28	24	92,31	0	0,02	0,02	0,01	0,05
olovo	28	0	0	0	0,05	0,05	0,01	0,05

Pramen: SZPI

Legenda: n - počet analyzovaných vzorků,

pozitivní - počet vzorků s pozitivním nálezem (výsledek větší než mez detekce dané metody)

% pozitivních - procentický podíl vzorků s pozitivním nálezem

N+ - počet nevyhovujících vzorků (vzorky překračující maximální limit)

Medián - střední hodnota souboru (je-li méně než polovina výsledků pozitivních, je tato hodnota vyjádřena zkratkou n.d. = „not detected“)

Pesticidy

V roce 2014 byla přítomnost reziduí pesticidů ověřena u 76 vzorků. U 41 analyzovaných vzorků brambor byla rezidua pesticidů potvrzena, nicméně maximální reziduální limit nebyl překročen u žádného ze vzorků. Nejčastěji detekovanou účinnou látkou ve vzorcích brambor byl propamocarb (25x) a chlorpropham (16x).

Dusičnany

Z 10 vzorků konzumních brambor odebraných na stanovení dusičnanů byla jejich přítomnost zjištěna ve všech analyzovaných vzorcích. Obsah dusičnanů se pohyboval v rozmezí od 42,3 do 436 mg.kg⁻¹, průměrná hodnota činila 187,26 mg.kg⁻¹. Právním předpisem není limit pro dusičnany v bramborách stanoven.

Obsah dusičnanů v bramborách (hodnoty v mg/kg)

Analyt	n	pozitivní	% pozitivních	N+	průměr	medián	min	max
dusičnany (jako NO ₃)	9	9	100,00	0	187,26	154,00	42,30	436,00

Pramen: SZPI

Legenda: n - počet analyzovaných vzorků,

pozitivní - počet vzorků s pozitivním nálezem (výsledek větší než mez detekce dané metody)

% pozitivních - procentický podíl vzorků s pozitivním nálezem

N+ - počet nevyhovujících vzorků (vzorky překračující maximální limit)

Medián - střední hodnota souboru (je-li méně než polovina výsledků pozitivních, je tato hodnota vyjádřena zkratkou n.d. = „not detected“)

Kontrola jakosti a zdravotní nezávadnosti brambor v I. pololetí roku 2015

V prvním pololetí roku 2015 prověřila SZPI 127 kontrolovaných osob a provedla 239 kontrol zaměřených na dodržování jakostních požadavků a správnosti označování u brambor. Bylo odebráno 364 vzorků brambor, z nichž 65 (17,9 %) bylo vyhodnoceno jako nevyhovující požadavkům na jakost nebo označování. Ve 20 případech jednalo o šarže raných brambor, ve 45 případech šlo o šarže pozdních brambor.

Největší podíl zkontrolovaných šarží s ohledem na zemi původu představovaly šarže konzumních brambor z ČR (199 vzorků, 54,7 %), dále brambory ze zemí EU (113 vzorků, 31 %). Nejmenší podíl tvořily šarže brambor původem ze třetích zemí (pouze 1 odebraný vzorek, 0,3 %). U 51 šarží brambor (14 %) nebyla země původu uvedena.

Nejvyšší procento nevyhovujících šarží bylo zjištěno u produkce pocházející z ČR (50,8 %). U produkce pocházející ze států EU bylo nevyhovujících 18,5 % šarží. U 30,7 % nevyhovujících vzorků nebyla země původu uvedena.

Kontroly konzumních brambor byly prováděny především v maloobchodě (244 zkontrolovaných šarží brambor, tj. 67 %). Ve velkoobchodě bylo zkontrolováno 90 šarží (24,7 %) a ve výrobě 17 šarží (4,7 %). Nevyhovující šarže brambor byly zjišťovány hlavně v maloobchodě (56 vzorků z celkem 65 nevyhovujících vzorků).

Počet vzorků brambor dle místa kontroly v I. pololetí roku 2015

Ukazatel	Výroba			Maloobchod			Velkoobchod			Ostatní			Celkem		
	Od	N	%N	Od	N	%N	Od	N	%N	Od	N	%N	Od	N	%N
Brambory rané	2	0	0	67	19	28,4	14	1	7,1	0	0	-	83	20	24,1
Brambory pozdní	15	0	0	177	37	20,9	76	5	6,8	13	3	23,1	281	45	16,1
Brambory celkem	17	0	0	244	56	23,0	90	6	6,8	13	3	23,1	364	65	17,9
Pouze ČR	9	0	0	174	33	19,0	16	0	0,0	0	0	-	199	33	16,6
EU mimo ČR	7	0	0	39	3	7,7	54	6	11,1	13	3	23,1	113	12	10,6
EU včetně ČR	16	0	0	213	36	16,9	70	6	8,6	13	3	23,1	312	45	14,4
Třetí země	0	0	-	1	0	0,0	0	0	-	0	0	-	1	0	0,0
Celkem mimo ČR	8	0	0	70	23	32,9	74	6	8,3	13	3	23,1	165	32	19,6
Neuveden	1	0	0	30	20	66,7	20	0	0,0	0	0	-	51	20	40,8

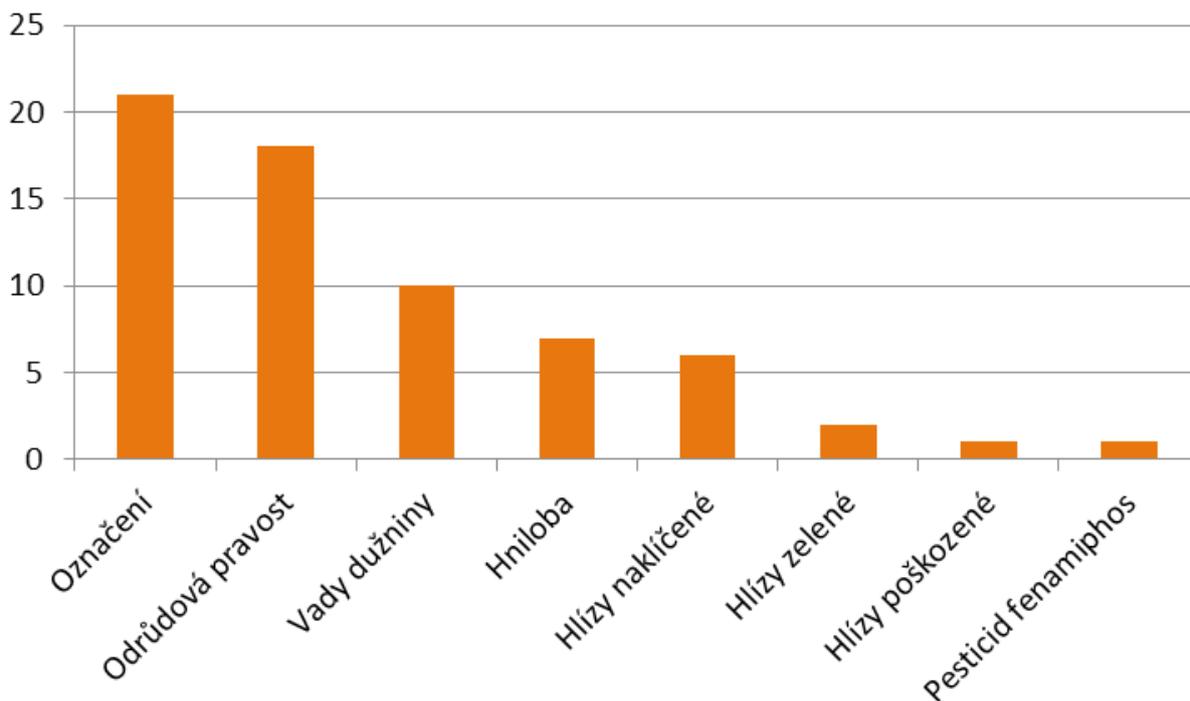
Pramen: SZPI

Legenda: Od - celkový počet odebraných vzorků, N - počet nevyhovujících vzorků, %N - procento nevyhovujících vzorků

Nejčastějším jakostním nedostatkem u nevyhovujících šarží brambor byly vady dužniny, suchá a mokrá hniloba, hlízy zelené a naklíčené (hlízy s klíčky byly delší než 3 mm) a poškozené.

V případě nevyhovujícího značení konzumních brambor často chyběl údaj o užití dle varného typu, název skupiny a odrůdy. Překročení maximálního limitu reziduí pesticidů u balených brambor se vyskytovalo jen v jednom případě (fenamiphos, brambory původem z Řecka).

Početni zastoupení jednotlivých nedostatků brambor zjištěných v I. pololetí roku 2015

Pramen: SZPI

Kontaminující látky v konzumních bramborách

U vzorků konzumních brambor je sledována přítomnost chemických prvků, reziduí pesticidů a dusičnanů. Na cizorodé látky bylo v I. pololetí roku 2015 analyzováno 37 vzorků, z nichž byl 1 vzorek nevyhovující požadavkům.

Chemické prvky

V 17 odebraných vzorcích brambor byla sledována přítomnost olova a kadmia. Přestože se v bramborách objevily stopy především kadmia, všechny naměřené hodnoty se nacházely pod hodnotou maximálního limitu.

Obsah kadmia a olova v bramborách v I. pololetí roku 2015 (hodnoty v mg/kg)

Analyt	n	pozitivní	% pozitivních	N+	průměr	medián	min	max
kadmium	17	17	100,00	0	0,02	0,02	0,01	0,04
olovo	17	1	5,88	0	0,05	0,05	0,05	0,06

Pramen: SZPI

Legenda: n - počet analyzovaných vzorků,

pozitivní - počet vzorků s pozitivním nálezem (výsledek větší než mez detekce dané metody)

% pozitivních - procentický podíl vzorků s pozitivním nálezem

N+ - počet nevyhovujících vzorků (vzorky překračující maximální limit)

Medián - střední hodnota souboru (je-li méně než polovina výsledků pozitivních, je tato hodnota vyjádřena zkratkou n.d. = „not detected“)

Pesticidy

U 28 vzorků byla ověřena přítomnost reziduí pesticidů. U 25 analyzovaných vzorků brambor byla rezidua pesticidů potvrzena, nicméně maximální reziduální limit pro účinnou látku fenamiphos byl překročen pouze u jednoho vzorku brambor z Řecka. Nejčastěji detekovanou účinnou látkou ve vzorcích brambor byl chlorpropham (18x) a propamocarb (13x).

Dusičnany

Z 3 vzorků konzumních brambor odebraných na stanovení dusičnanů byla jejich přítomnost zjištěna ve všech analyzovaných vzorcích. Obsah dusičnanů se pohyboval v rozmezí od 97,2 do 292 mg.kg⁻¹, průměrná hodnota činila 163 mg.kg⁻¹. Právním předpisem není limit pro dusičnany v bramborách stanoven.

Obsah dusičnanů v bramborách (hodnoty v mg/kg)

Analyt	n	pozitivní	% pozitivních	N+	průměr	medián	min	max
dusičnany (jako NO ₃)	3	3	100	0	163	100	97,2	292

Pramen: SZPI

Legenda: n - počet analyzovaných vzorků,

pozitivní - počet vzorků s pozitivním nálezem (výsledek větší než mez detekce dané metody)

% pozitivních - procentický podíl vzorků s pozitivním nálezem

N+ - počet nevyhovujících vzorků (vzorky překračující maximální limit)

% N+ - procentický podíl nevyhovujících vzorků

Medián - střední hodnota souboru (je-li méně než polovina výsledků pozitivních, je tato hodnota vyjádřena zkratkou n.d. = „not detected“)

FYTOSANITÁRNÍ PODMÍNKY OBCHODU S BRAMBORAMI V RÁMCI EU A PŘI DOVOZU BRAMBOR ZE TŘETÍCH ZEMÍ

Obchodování s bramborami v rámci EU a dovoz brambor ze třetích zemí do České republiky se z rostlinolékařského hlediska řídí zákonem č. 326/2004 Sb., o rostlinolékařské péči a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění zákona č. 626/2004 Sb., č. 444/2005 Sb., č. 131/2006 Sb., č. 189/2008 Sb., č. 249/2008 Sb., č. 490/2009 Sb., č. 102/2010 Sb., č. 245/2011 Sb., č. 199/2012 Sb. a č. 279/2013 Sb. (dále jen zákon), prováděcí vyhláškou č. 215/2008 Sb., o opatřeních proti zavlékání a rozšiřování škodlivých organismů rostlin a rostlinných produktů, ve znění vyhlášky č. 159/2009 Sb., č. 76/2010 Sb., č. 382/2011, č. 442/2013 Sb., č. 104/2014 Sb. a č. 207/2014 Sb. (dále jen vyhláška), dále vyhláškou č. 331/2004 Sb., o opatřeních k zabezpečení ochrany proti zavlékání a šíření původce bakteriální kroužkovitosti bramboru a původce bakteriální hnědé hniloby, ve znění vyhlášky č. 328/2008 Sb., a vyhláškou č. 75/2010 Sb., o opatřeních k zabezpečení ochrany proti zavlékání a šíření hádátka bramborového a hádátka nažloutlého a o změně vyhlášky č. 332/2004 Sb., o opatřeních k zabezpečení ochrany proti zavlékání a šíření původce rakoviny bramboru, hádátka bramborového a hádátka nažloutlého.

Škodlivé organismy, jejichž zavlékání a rozšiřování na území členských států EU je zakázáno, jsou pak uvedeny v přílohách č. 1 a 2 vyhlášky, případně v nařízeních o mimořádných rostlinolékařských opatřeních vydávaných od 1. 1. 2014 Ústředním kontrolním a zkušebním ústavem zemědělským a před tímto datem Státní rostlinolékařskou správou. Tato nařízení jsou vydávána v souladu s prováděcími rozhodnutími Evropské komise.

Země, odkud je zakázáno dovážet sadbové brambory, jsou určeny přílohou č. 3 vyhlášky, pro sadbové brambory platí zákaz dovozu ze všech třetích zemí kromě Švýcarska. Pro nesadbové brambory platí, že při splnění zvláštních požadavků uvedených v příloze č. 4 vyhlášky, části A, oddílu I, které se vztahují k hlízám brambor, je povoleno dovážet nesadbové brambory z Alžírsko, Egypta, Izraele, Libye, Maroka, Sýrie, Švýcarska, Tuniska, Turecka a z evropských třetích zemí, které EU uzná za prosté *Clavibacter michiganensis* ssp. *sepedonicus*, nebo jejichž opatření jsou shledána ekvivalentními opatřeními EU v boji proti *Clavibacter michiganensis* ssp. *sepedonicus*. Prováděcím rozhodnutím Komise EU 2015/1199 ze dne 17. července 2015 byla Bosna a Hercegovina uznána za prostou *Clavibacter michiganensis* ssp. *sepedonicus* a na základě tohoto rozhodnutí je tedy možné dovážet odtud nesadbové brambory do EU. Podmínky dovozu nesadbových hlíz bramboru původem z Egypta do EU, a tedy i do ČR, jsou pak určeny prováděcím rozhodnutím Komise 2011/787/EU, které stanovuje určité další požadavky, které musí být splněny při dovozu brambor z Egypta, a které zároveň členské státy opravňuje k přijetí dočasných mimořádných opatření proti zavlečení a šíření bakterie *Ralstonia solanacearum* z Egypta (viz nařízení Státní rostlinolékařské správy o mimořádných rostlinolékařských opatřeních k ochraně proti zavlečení a šíření původce hnědé hniloby bramboru *Ralstonia solanacearum* z Egypta, č.j. SRS 015144/2012).

Evropská komise navíc umožňuje členským státům EU formou dočasných výjimek a při splnění zvláštních, k těmto účelům stanovených fytokaranténních požadavků, i dovoz brambor ze zemí, odkud není povoleno brambory do EU dovážet. Jedná se například o sadbové brambory z Kanady nebo o nesadbové brambory z Kuby, Česká republika však tyto výjimky nevyužívá.

Obecně pro dovoz zásilek nesadbových brambor ze třetích zemí platí, že musí být prosty škodlivých organismů uvedených v přílohách č. 1 a 2 vyhlášky, musí splňovat zvláštní fytokaranténní požadavky uvedené v příloze č. 4 vyhlášky části A, oddílu I, musí být vždy opatřeny platným rostlinolékařským osvědčením a podléhají dovozní rostlinolékařské kontrole, případně i laboratornímu testování odebraných vzorků hlíz na vyhláškou stanovené škodlivé organismy. Při dovozu brambor ze třetích zemí do České republiky je však vstupní (dovozní) rostlinolékařská kontrola stále prováděna mimo území České republiky, a to na vnější hranici EU místní rostlinolékařskou službou.

V roce 2014 bylo z České republiky vyvezeno 60 t sadbových brambor, 406 t konzumních brambor a 127 t zpracovaných brambor. Vývoz se uskutečnil především do Srbska, Arménie a Ruska. Vývoz se řídí rostlinolékařskými požadavky dovážejícího státu a mezinárodními standardy na úseku vnější karantény.

Na zásilky bylo po provedené kontrole, která zahrnuje ve všech případech odběr vzorků a laboratorní rozbor, vydáno rostlinolékařské osvědčení po splnění všech fyto-sanitárních požadavků.

Pro obchod s bramborami v rámci EU platí, že vstupní rostlinolékařská kontrola je nahrazena systémem pravidelného úředního dohledu v místě pěstování. U sadbových brambor je fyto-sanitární nezávadnost dodávky potvrzena rostlinolékařským pasem, který musí být připojen k dodávkám sadbových brambor při jejich pohybu po území členských států EU. V případě nesadbových brambor musí být dodávky označeny registračním číslem subjektu, který uvádí nesadbové brambory na trh a který spadá podle rostlinolékařských předpisů pod povinnost registrace (tj. pěstitel nesadbových brambor, provozovatel balírny či společného obchodního skladu). Navíc na základě prováděcího rozhodnutí Komise 2012/270/EU o mimořádných opatřeních proti zavlékání dřepčků *Epitrix cucumeris* (Harris), *Epitrix similaris* (Gentner), *Epitrix subcrinita* (Lec.) a *Epitrix tuberis* (Gentner) do Unie a jejich rozšiřování na území Unie, v platném znění, (viz nařízení ÚKZÚZ čj. 086290/2014 o mimořádných rostlinolékařských opatřeních k ochraně proti zavlékání a rozšiřování dřepčků *Epitrix cucumeris* (Harris), *Epitrix similaris* (Gentner), *Epitrix subcrinita* (Lec.) a *Epitrix tuberis* ze dne 7. 11. 2014), platí pro dodávky nesadbových brambor pocházející z vymezených území, tzn. vymezených z důvodu prokázání výskytu karanténních (regulovaných) druhů dřepčků, povinnost, že tyto dodávky při přemísťování musí být také opatřeny rostlinolékařskými pasy. Výskyt karanténních dřepčků byly dosud zjištěny ve Španělsku a Portugalsku. Členské státy EU pak namátkově ověřují fyto-sanitární nezávadnost dodávek brambor z ostatních členských států vlastními kontrolami v rámci obchodního řetězce, včetně laboratorního testování úředně odebraných vzorků na výskyt škodlivých organismů.

Dle „Nařízení Státní rostlinolékařské správy o mimořádných rostlinolékařských opatřeních proti zavlékání a šíření původce bakteriální kroužkovitosti bramboru *Clavibacter michiganensis* ssp. *sepedonicus* hlízami bramboru původem z Polské republiky na území České republiky“, ze dne 10. 1. 2013, stále platí povinnost, že partie brambor původem z Polské republiky musí být opatřena osvědčením polské rostlinolékařské služby o testování této partie na přítomnost původce bakteriální kroužkovitosti bramboru s výsledkem negativním. V souladu s tímto nařízením bylo v roce 2014 provedeno v rámci rostlinolékařského dozoru 1195 kontrol v místech prodeje nebo obchodního skladování s cílem dohledání nesadbových brambor původem z Polska. Při těchto kontrolách bylo zjištěno 11 závad, kdy dodávky brambor z Polska nesplňovaly výše uvedený požadavek. V případě českých prodejců bylo zahájeno řízení o pokutě, v případě polských prodejců byla informace o zjištěných závadách zaslána rostlinolékařské službě Polska, která je kompetentní k uložení sankcí podle polských právních předpisů.

Mezi závažné regulované škodlivé organismy bramboru patří stále původci karanténních bakterií bramboru, na které je každoročně na území ČR prováděn rozsáhlý průzkum výskytu spojený s odběrem a testováním vzorků hlíz bramboru. Jedná se o bakterii *Clavibacter michiganensis* ssp. *sepedonicus*, která je původcem bakteriální kroužkovitosti bramboru, a bakterii *Pseudomonas (Ralstonia) solanacearum*, která je původcem bakteriální hnědé hniloby bramboru. V rámci tohoto průzkumu jsou zároveň testovány vzorky vody odebírané z odpadních a oplachových vod v podnicích, které zpracovávají brambory. Na přítomnost původce bakteriální hnědé hniloby bramboru jsou odebírány navíc i vzorky vody z vodních zdrojů určených k zavlažování hostitelských rostlin, každoročně se jedná minimálně o 20 odběrných míst v povodí řeky Labe, Jizery, Dyje a Moravy, v roce 2014 se jednalo o 23 odběrných míst. Součástí tohoto průzkumu je také testování vzorků plevelných rostlin odebíraných z pobřežní vegetace.

Výsledky průzkumu výskytu původce bakteriální kroužkovitosti bramboru (CMS) z tuzemské produkce brambor ze sklizně v roce 2014: bylo odebráno celkem 2 756 vzorků sadbových brambor, výskyt CMS byl prokázán v 6 vzorcích (5 partiích) sadbových brambor. Z 741 vzorků odebraných z partií nesadbových brambor byl prokázán výskyt CMS u 13 vzorků (9 partií) nesadbových brambor.

Průzkum výskytu bakteriální kroužkovitosti bramboru (CMS) v roce 2014

Ukazatel	Testováno (počet vzorků)	Pozitivní výsledek IF testu, tzn. podezření z výskytu CMS (počet vzorků)	Pozitivní výsledek biologického testu patogenity, tzn. potvrzení výskytu CMS (počet vzorků)
Brambory sadbové	2 756	6	6
Brambory nesadbové	741	14	13

Pramen: ÚKZÚZ

Přehled zemí s výskytem původce bakteriální kroužkovitosti bramboru (*Clavibacter michiganensis* ssp. *sepedonicus*):

Členské státy EU: Belgie, Bulharsko, Česká republika, Estonsko, Finsko, Francie, Litva, Lotyšsko, Německo, Nizozemsko, Polsko, Rumunsko, Řecko, Slovensko, Španělsko, Švédsko a Velká Británie.

Ostatní země: Bělorusko, Norsko, Rusko, Turecko a Ukrajina.

Výsledky průzkumu výskytu původce bakteriální hnědé hniloby bramboru (RS) z tuzemské produkce brambor ze sklizně v roce 2014: Celkem bylo testováno 295 vzorků odebraných z partií sadbových brambor, výsledky všech testů na přítomnost RS byly negativní. Také testování 588 vzorků odebraných z partií nesadbových brambor bylo negativní, výskyt RS zjištěn nebyl. Cílený průzkum spojený s odběry vzorků vody z vodních zdrojů určených k závlaze a rostlin pobřežní vegetace pokračoval i v roce 2014, odebráno bylo celkem 204 vzorků rostlin, výsledky všech testů byly negativní, a 170 vzorků vody, z toho 2 vzorky byly pozitivní.

Průzkum výskytu hnědé hniloby bramboru (RS) v roce 2014

Ukazatel	Testováno (počet vzorků)	Pozitivní výsledek IF testu, tzn. podezření z výskytu RS (počet vzorků)	Pozitivní výsledek biologického testu patogenity, tzn. potvrzení výskytu RS (počet vzorků)
Brambory sadbové	295	0	0
Brambory nesadbové	588	0	0

Pramen: ÚKZÚZ

Přehled zemí s výskytem původce bakteriální hnědé hniloby bramboru (*Ralstonia solanaceum*):

Členské státy EU: Belgie, Bulharsko, Česká republika, Francie, Itálie, Maďarsko, Německo, Nizozemsko, Polsko, Portugalsko, Rakousko, Rumunsko, Řecko, Slovensko, Slovinsko, Španělsko, Švédsko a Velká Británie.

Ostatní země: Egypt, Libye, Maroko, Moldavsko, Rusko, Srbsko, Turecko a Ukrajina.

PĚSTOVÁNÍ A TRH BRAMBOR V EVROPĚ

Pěstování a trh brambor v EU a dalších vybraných zemích

Po rekordním roce 2014 je v EU 28 očekávána nižší sklizeň brambor, zejména z důvodu horších klimatických podmínek, resp. dlouhotrvajícího sucha. Sklizeň má dosáhnout 52 mil. tun, o 8 mil. méně než v roce 2014. Předpokládá se, že osázené plochy poklesnou o 4 % na celkových 1,65 mil. ha. V EU 15 je pokles nižší (o 2,8 %) a produkce má dosáhnout 42 mil. tun. Rozhodující bramborářské země EU – (Německo, Francie, Nizozemsko, Belgie a Velká Británie) předpokládají v roce 2015 ve srovnání s rokem 2014 pokles produkce konzumních brambor o 14,1 % na celkových 24,5 mil. tun. Ve srovnání s průměrem 5 let se jedná o 2,9% pokles. Předpokládá se průměrný hektarový výnos na úrovni 46,5 t/ha.

Osázené plochy brambor v jednotlivých zemích EU (tis. ha)

Stát	2010	2011	2012	2013	2014	2015*
Belgie	81,8	82,3	67,0	75,4	81,1	80,1
Bulharsko	13,8	16,2	14,9	12,6	14,0	10,0
ČR	27,1	26,5	23,7	23,2	24,0	22,7
Dánsko	38,4	41,6	39,5	39,8	42,1	43,0
Německo	254,4	258,7	238,3	242,8	245,1	242,0
Estonsko	6,1	9,2	8,8	4,6	4,3	3,8
Irsko	12,2	10,4	9,0	10,4	9,6	8,4
Řecko	34,1	28,5	24,2	32,7	20,1	25,3
Španělsko	77,4	79,9	73,3	71,1	73,7	73,2
Chorvatsko	11,0	10,9	10,2	10,0	10,0	10,0
Francie	157,6	157,8	154,1	160,7	166,2	166,3
Itálie	62,4	62,1	58,7	53,8	61,6	50,3
Kypr	4,3	4,5	4,7	4,6	4,7	4,8
Lotyšsko	18,3	14,4	12,2	12,4	14,0	23,1
Litva	36,2	37,3	31,7	28,2	22,6	24,0
Lucembursko	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6
Maďarsko	20,8	21,0	22,1	20,3	21,3	18,4
Malta	0,7	0,7	0,7	0,7	0,7	0,7
Nizozemsko	157,0	159,2	149,8	155,8	156,4	157,3
Rakousko	22,0	21,8	21,1	21,1	21,4	21,4
Polsko	388,3	393,0	373,0	337,2	266,9	-
Portugalsko	25,5	26,5	26,5	26,7	28,0	24,0
Rumunsko	247,0	228,9	216,8	207,0	205,0	194,2
Slovinsko	4,1	3,6	3,4	3,3	3,6	3,3
Slovensko	11,0	10,4	8,9	9,0	9,3	9,0
Finsko	25,2	24,4	20,7	22,1	22,1	22,1
Švédsko	27,2	27,7	24,8	23,8	24,0	23,7
Velká Británie	138,0	146,0	149,0	139,0	121,1	131,4
EU - 15	1111,0	1130,0	1057,0	1068,0	1089,0	1059,0
EU - 28	1932,0	1962,0	1825,0	1774,0	1721,0	1650,0

Pramen: EUROSTAT, AMI

Poznámka: *- údaj není k dispozici

Produkce brambor ve vybraných zemích EU (tis. t)

Stát	2010	2011	2012	2013	2014	2015*
Belgie	3 455,8	4 128,7	2 811,5	3 428,0	4 580,0	-
Bulharsko	251,2	232,3	151,3	197,8	133,0	116,0
ČR	665,2	805,3	661,8	536,5	647,1	488,0
Dánsko	1 357,8	1 620,2	1 664,2	1 592,0	1 750,0	-
Německo	10 143,1	11 837,2	10 665,6	9 669,7	11 488,2	9 853,0
Estonsko	110,2	164,7	102,2	90,8	117,5	110,0
Irsko	419,6	356,1	232,0	373,6	374,4	-
Řecko	791,5	757,8	578,8	829,4	569,6	629,6
Španělsko	2 297,6	2 455,1	2 192,2	2 167,6	2 544,6	2 456,0
Chorvatsko	178,6	167,5	151,3	166,2	170,0	-
Francie	6 614,8	7 404,9	6 297,1	6 975,0	8 054,5	7 100,0
Itálie	1 558,0	1 536,9	1 491,3	1 337,5	1 536,9	1 419,0
Kypr	82,0	109,6	109,6	107,0	117,7	104,0
Lotyšsko	293,3	246,8	238,8	226,8	252,0	667,2
Litva	471,1	581,0	542,4	420,3	600,4	544,0
Lucembursko	19,5	19,7	20,6	17,5	19,1	-
Maďarsko	488,4	601,1	547,7	443,1	486,0	-
Malta	9,5	18,9	12,7	12,6	12,6	-
Nizozemsko	6 843,5	7 333,0	6 766,0	6 801,0	7 100,8	7 062,0
Rakousko	671,7	816,1	665,4	604,1	718,6	523,3
Polsko	8 187,7	9 111,0	9 041,5	6 334,2	7 689,7	6 200,0
Portugalsko	383,8	389,8	445,6	480,8	495,2	421,0
Rumunsko	3 283,9	4 076,6	2 463,9	3 234,5	3 519,3	2 134,0
Slovinsko	101,2	96,2	79,3	62,2	97,8	93,0
Slovensko	125,9	217,3	165,7	164,5	179,3	161,2
Finsko	659,1	673,3	489,6	621,7	751,0	523,0
EU - 15	42 137,0	46 613,0	39 909,0	41 025,0	46 224,0	41 519,0
EU - 28	57 038,0	63 735,0	54 616,0	54 304,0	60 593,0	52 337,0

Pramen: EUROSTAT, AMI

Poznámka: * předpoklad, - údaj není k dispozici

Vývoj osázených ploch a produkce brambor v EU 28

Pramen: EUROSTAT, VÚB

Sklizňové plochy konzumních brambor v EU 5 (ha)

Země	2009/10	2010/11	2011/12	2012/13	2013/14	2014/15	2015/16
Nizozemsko	70 520	72 971	72 607	67 452	70 700	74 089	71 800
Francie	105 900	109 364	113 480	113 240	117 150	121 410	118 890
Belgie	70 915	78 641	79 483	73 650	76 195	80 434	79 504
Německo	168 557	165 687	172 821	157 500	161 800	167 100	160 416
Velká Británie	112 716	110 611	109 603	105 800	106 000	104 000	96 500
EU 5	528 608	537 274	547 994	511 988	531 845	547 033	527 110

Pramen: North-Western European Potato Growers

Definitivní sklizně brambor v SRN v letech 2013 a 2014

Země - stát	Plocha v tis. ha		Výnosy v t/ha		Sklizeň v tis. tun	
	2013	2014	2013	2014	2013	2014
Bádensko-Würtembersko	5,3	5,7	36,5	45,5	193,9	257,8
Bavorsko	43,5	40,9	32,4	44,1	1 410,2	1 805,8
Braniborsko	8,9	9,8	34,9	44,3	311,8	432,6
Hesensko	4,3	4,3	37,6	43,7	163,6	187,2
Meklenbursko-Přední Pomořansko	12,0	12,2	37,0	38,8	442,6	472,4
Dolní Sasko	102,5	105,4	43,0	48,5	4 405,1	5 112,4
Severní Porýní-Westfálsko	31,3	31,2	47,8	50,7	1 495,6	1 582,6
Porýní-Falcko	7,9	7,6	36,1	37,8	286,3	287,5
Sársko	0,1	0,1	31,4	33,8	3,8	4,3
Sasko	6,5	6,9	28,1	45,3	181,8	313,9
Sasko-Anhaltsko	12,8	13,1	41,1	54,4	525,9	715,6
Šlesvicko-Holštýnsko	5,6	5,7	34,1	39,9	189,9	227,8
Durynsko	2,0	2,0	29,5	42,7	58,3	87,2
SRN	242,8	245,1	39,8	46,9	9 669,7	11 488,2

Pramen: AMI

Osázené plochy brambor v Belgii v letech 2010 – 2014 (ha)

Užitkový směr	2010	2011	2012	2013	2014
Certifikovaná sadba	3 118	2 858	2 219	2 272	2 400
Rané brambory	12 708	14 924	7 392	7 900	8 000
Brambory na sklad	65 934	64 558	57 364	-	-
Odrůda Bintje	42 254	39 446	33 940	35 400	43 350
Ostatní	23 680	25 112	23 420	29 832	27 650
Celkem	81 760	82 341	66 975	75 404	81 400

Pramen: AMI, Poznámka: - údaj není k dispozici

Osázené plochy brambor v Nizozemsku v letech 2010 – 2014 (ha)

Užitkový směr	2010	2011	2012	2013	2014
Konzumní brambory	72 971	72 607	67 452	71 569	74 089
Sadba brambor	38 575	37 911	39 159	40 223	39 950
Brambory na škrob	46 667	49 168	43 321	44 032	42 310
Celkem	158 213	159 686	149 932	155 820	156 349

Pramen: AMI

VÝVOJ PĚSTOVÁNÍ A TRHU BRAMBOR V ČR

Průběh povětrnostních podmínek v bramborářské oblasti v roce 2015

Zima roku 2015 byla na počátku velmi mírná a teplotně nadprůměrná (dlouhodobý průměr za 85 let od roku 1923 - 2008). Největší mrazy byly naměřeny v první dekádě měsíce ledna a po 10. lednu nastalo výrazné oteplení bez sněhové pokrývky. Maximální denní teploty vzduchu dosahovaly až 13 °C. Výrazněji se ochladilo až 26. I. a teprve od 20. 2. se začalo postupně oteplovat. Průměrné denní teploty vzduchu se pohybovaly od - 4,3 °C do + 3,5 °C s výraznějšími výkyvy. Srážkově byl měsíc únor silně podprůměrný (6,7 mm, resp. 20 % dlouhodobého průměru). Srážky byly převážně smíšené nebo dešťové. První dekáda měsíce března byla poměrně slunečná s průměrnými denními teplotami vzduchu 3 °C. V druhé a třetí dekádě měsíce března kolísaly průměrné denní teploty vzduchu kolem 4 °C. Ke konci měsíce spadlo 34,1 °C převážně smíšených přeháněk, kdy v posledním dni měsíce března (31. 3.) zůstala ležet sněhová pokrývky. Tento trend vydržel i do prvních dnů měsíce dubna, posléze se začalo výrazně oteplovat a již 10. 4. byla naměřena maximální denní teplota vzduchu 20 °C. Druhá i třetí dekáda měsíce dubna byla převážně slunečná. Srážkově byl měsíc duben silně podprůměrný, napršelo pouze 54 % dlouhodobého průměru a z toho více než polovina v první dekádě měsíce. Měsíc květen byl teplotně průměrný a srážkově podprůměrný, spadlo 77 % dlouhodobého průměru. Průměrná teplota vzduchu ve všech třech dekádách se pohybovala kolem 12 °C bez výraznějších výkyvů. Výrazné oteplení nastalo až v měsíci červnu, který se vyznačoval proměnlivým počasím s vyššími výkyvy průměrných denních teplot vzduchu až o 13 °C. Srážkově byl mírně podprůměrný, spadlo 81 % dlouhodobého průměru. V první dekádě měsíce července bylo zaznamenáno 7 tropických dnů. Ochlazení o 14 °C vydrželo pouze dva dny a již 16. 7. nastaly opět tropické dny, které trvaly až do poloviny třetí dekády. Celkově lze hodnotit měsíc červenec jako výrazně teplý a srážkově silně podprůměrný. Spadlo pouze 32 % dlouhodobého průměru. Velmi teplé počasí pokračovalo i v měsíci srpnu, kdy v první polovině měsíce maximální denní teploty vzduchu vysoko přesahovaly hodnotu 30 °C. Současně se prohluboval srážkový deficit, neboť v první polovině měsíce nebyly zaznamenány významné srážky. V rámci bramborářské oblasti se srážky v podobě bouřek vyskytovaly pouze lokálně v ojedinělých případech. Významné srážky přišly v polovině srpna. Jejich úhrn většinou přesahoval průměrný úhrn za celý měsíc. Uvedené hodnoty byly naměřeny ve výzkumné stanici VÚB Valečov. Obecně lze však konstatovat, že srážky ve vegetačním období roku 2015 byly často lokálního charakteru, takže v různých lokalitách v rámci bramborářské výrobní oblasti se naměřené úhrny lišily.

Průměrná měsíční teplota vzduchu a měsíční úhrny srážek na pracovišti VÚB Valečov

Měsíc	Průměrná měsíční teplota vzduchu (°C)				Měsíční úhrn srážek (mm)			
	Dlouhodobý průměr	2014	2015	Odchylka roku 2015 od průměru	Dlouhodobý průměr	2014	2015	Odchylka roku 2015 od průměru
I.	-3,3	0,6	1,2	4,5	35,3	36,0	58,8	23,5
II.	-1,9	2,1	0,7	2,6	33,2	5,5	6,7	-26,5
III.	1,5	6,0	4,2	2,7	40,4	54,1	49,4	9,0
IV.	7,3	9,9	7,9	0,6	42,0	29,8	22,5	-19,5
V.	11,7	12,2	12,5	0,8	76,5	129,1	58,9	-17,6
VI.	15,3	16,6	16,1	0,8	89,4	36,0	72,8	-16,6
VII.	16,6	19,6	20,4	3,8	83,9	71,9	26,5	-57,4

Regulace zaplevelení a účinnost herbicidních zásahů v roce 2015

Ochrana brambor proti plevelům byla v letošním roce z pohledu účinnosti v řadě případů problematická. Průběh povětrnostních podmínek letošního jara umožnil včasější zahájení výsadby brambor v bramborářské oblasti. Ošetření založených porostů tak bylo prováděno v období, kdy byly méně příznivé podmínky pro preemergentní aplikace herbicidů v bramborách. Zejména v dubnu a v první polovině května bylo velice málo srážek a chyběla vlhkost potřebná pro plnou účinnost půdních herbicidů. Bylo nutné řešit postemergentní opravné aplikace herbicidů častěji, než v jiných letech.

Nejčastější problémy v porostech brambor byly zaznamenány zejména v případě výdrolu řepky, dále byl silný výskyt opletky a merlíku bílého. Problémy lokálně působilo i zaplevelení kakosty a zemědýmem. V bramborářské oblasti jsou zaznamenávány také stále častější a intenzivnější výskyty plevelů typických pro ranobramborářské oblasti, především laskavce ohnutého, lilku černého a ježatky kuří nohy. K postemergentním aplikacím bylo nejvíce využíváno herbicidů na bázi metribuzinu (Sencor Liquid) a rimsulfuronu (Titus 25 WG), nebo jejich kombinace. Poměrně časté bylo i použití nověji registrovaného herbicidu s kombinací účinných látek metribuzin a prosulfocarb (Arcade 880 EC), u kterého je možná časně postemergentní aplikace a může řešit problematické situace, např. při výskytu opletky.

Povětrnostní podmínky zimy 2014/2015 způsobily, že došlo ke zcela minimálnímu promrznutí půdy. To bylo zaznamenáno pouze v průběhu několika dní první dekády měsíce února a dosáhlo hloubky pouze devíti centimetrů. To byla příčina vysokého výskytu plevelných brambor, neboť nebyly mrazem zničeny ani hlízy uložené velmi mělce pod povrchem půdy. Tato situace se opakovala již třetí po sobě jdoucí zimu. Plevelné brambory se tedy vyskytují i na pozemcích, kde byly brambory pěstovány již v roce 2012. Jediným možným způsobem je jejich likvidace za pomoci vhodných herbicidů v ostatních plodinách v rámci osevního sledu. Regulace plevelných brambor herbicidy je však poměrně obtížná, účinnost herbicidů bývá většinou na poměrně nízké úrovni.

Pěstování brambor v roce 2015 z hlediska ochrany proti chorobám a škůdcům

Výskyt škodlivých činitelů u brambor (situace k 31. 8.) byl ovlivněn především zdravotním stavem sadby a průběhem povětrnostních podmínek, zejména dlouhým obdobím s nedostatkem srážek a vysokými teplotami od konce června a obnovením vegetace v polovině srpna.

Zdravotní stav sadby z hlediska virových chorob byl relativně dobrý, rovněž výskyt plísně bramboru byl ojedinělý. Vzhledem k velmi vlhkému podzimu ale byla sadba silně kontaminována pektolytickými bakteriemi. To se projevilo po výsadbě u některých porostů černáním stonku a vyšší mezerovitostí, a to přesto, že podmínky pro výsadbu a vzházení byly většinou velmi příznivé. Příčinou však byla infekce bakteriemi prostřednictvím ran po odlomených klíčcích při přípravě sadby. Vzhledem k velmi mírné zimě došlo u některých partií k odklíčení i vícekrát. Odklíčení také v některých lokalitách v kombinaci se silným zdrojem půdní infekce podpořilo výskyt vločkovitosti. V mnoha případech byla také zaznamenána mezerovitost v důsledku fytoxicity po nesprávné aplikaci mořidel. Počáteční vývoj porostů byl většinou velmi dobrý, a do konce června dávaly porosty předpoklad vysokých výnosů. Nálet mšic do porostů brambor byl obecně relativně slabý po celou vegetaci, mezi lokalitami však byly pozorovány značné rozdíly. Výskyt mandelinky byl pozdější a lze jej považovat za průměrný. Plíseň bramboru se objevovala v ranobramborářských oblastech od poslední dekády května, především na zavlažovaných porostech, výskyty však byly pouze v lokálních ohniscích. V bramborářské oblasti byly zjišťovány výskyty v poslední červnové dekádě v minimálním rozsahu kolem primárních infekcí. K epidemickému šíření choroby nedošlo. Velmi teplé a suché počasí od července do poloviny srpna nebylo vhodné pro plíseň bramboru. Tyto podmínky nebyly příznivé ani pro terčovitou a hnědou skvrnitost bramboru, výskyty nebyly významné. Sucho a extrémní teploty vyvolaly zastavení růstu natě i hlíz, odumírání listové plochy a ztrátu spodních listových pater, listy byly poškozeny silným slunečním zářením. Po rozklesnutí natě byly poškozeny i stonky, slabé zcela odumřely, u ostatních byla poškozena strana přivrácená k slunci, takže byl

omezen tok asimilátů. Některé odrůdy reagovaly nasazováním množství nových hlíz. Srážky v polovině srpna vyvolaly obnovení růstu. Došlo k zmlazování natě i hlíz, které se projevilo vnějšími i vnitřními rozprasky, tvarovými deformacemi, nárůstkou, sklovitostí, zbužením lenticel a tvorbou nových hlíz. Lze očekávat vyšší mechanické poškození hlíz při sklizni a tím i větší problémy s chorobami ve skladech, zkrácení dormance a časné klíčení hlíz. O dalším výskytu škodlivých činitelů rozhodne následující průběh počasí a podmínky při sklizni. U odrůd a partií, které budou ponechány ve vegetaci i v září, nelze vyloučit ani problémy s plísní bramboru.

Plochy, hektarové výnosy a produkce brambor v ČR

V roce 2014 dosáhly plochy brambor celkem v ČR podle „Definitivních údajů o sklizni zemědělských plodin za rok 2014“ zpracovaných ČSÚ, celkem 30 089 ha, z toho v zemědělském sektoru 23 993 ha a v sektoru domácností 6 096 ha.

Sklizeň brambor v ČR po dopočtu domácností v roce 2014

Ukazatel	Plochy za zemědělský sektor (ha)	Odhad ploch za domácnosti (ha)	Plochy celkem (ha)	Průměrný výnos (t/ha)	Celková produkce (t)
	ZS	D	ZS + D	ZS + D	ZS + D
Brambory celkem	23 993	6 096	30 089	27,68	832 762
Brambory rané	1 196	1 250	2 446	19,04	46 587
Brambory ostatní	19 548	4 846	24 394	29,36	716 248
Brambory sadbové	3 248		3 248	21,53	69 927

Pramen: ČSÚ

Poznámka: zemědělský sektor = ZS, domácnosti = D

Vývoj produkčních ploch, hektarových výnosů a produkce brambor celkem v ČR po dopočtu domácností

Hospodářský rok	Produkční plochy			Průměrný výnos (t/ha)	Celková produkce (t)
	Zemědělský sektor (ha)	Domácnosti (ha)	Celkem (ha)		
2004/05	35 971	6 167	42 138	23,57	993 203
2005/06	36 071	5 136	41 207	28,05	1 155 996
2006/07	30 026	8 523	38 549	21,70	836 614
2007/08	31 908	8 336	40 244	24,79	997 671
2008/09	29 788	8 028	37 816	25,00	945 234
2009/10	28 734	7 988	36 722	25,29	928 752
2010/11	27 079	7 971	35 050	23,45	821 862
2011/12	26 450	7 130	33 580	29,00	973 859
2012/13	23 652	6 417	30 069	26,77	804 980
2013/14	23 205	6 096	29 301	22,08	646 871
2014/15	23 993	6 096	30 089	27,68	832 762
2015/16*	22 681	6 600	29 281	21,50	629 542

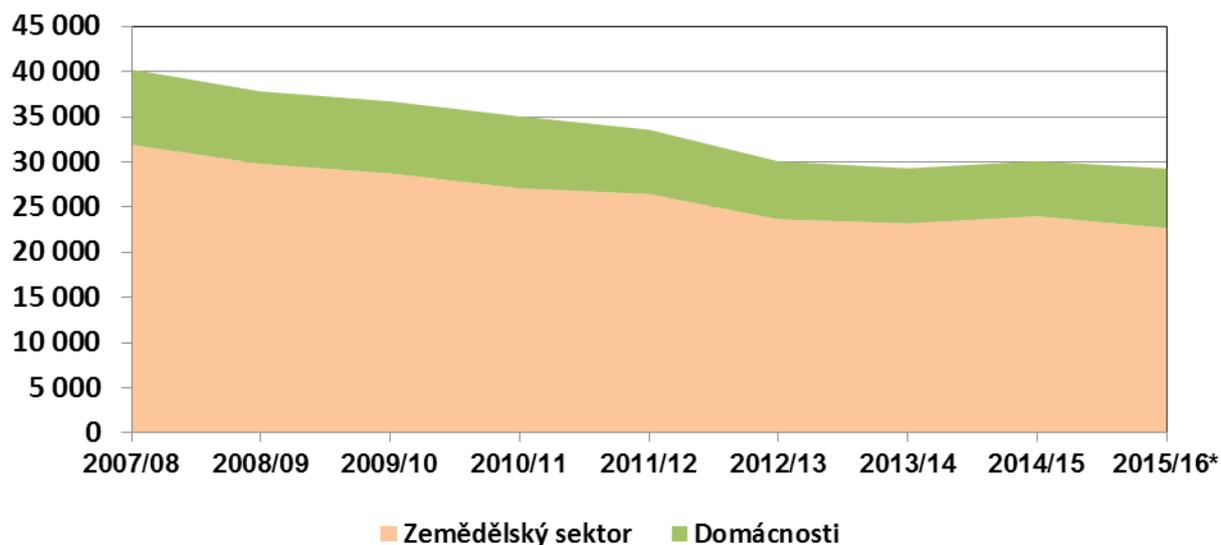
Pramen: ČSÚ

Poznámka: * předpoklad; - údaj není k dispozici

Zahraniční obchod brambor celkem za hospodářské roky (KN 0701 1000 až 07019090)

Ukazatel/Rok	MJ	2007/08	2008/09	2009/10	2010/11	2011/12	2012/13	2013/14	2014/15
Dovoz brambor celkem	t	92 193	102 301	130 328	178 897	102 378	102 209	195 889	167 435
Vývoz brambor celkem	t	37 025	44 780	50 495	52 158	40 257	51 230	27 621	32 733

Pramen: ČSÚ

Porovnání celkových ploch brambor pěstovaných v ČR v zemědělském sektoru a domácnostech

Pramen: ČSÚ

Poznámka: 2015/16* - odhad sklizně brambor k 15. 9. 2015

Porovnání produkčních ploch brambor ostatních¹⁾ podle krajů bez dopočtu domácností (ha)

Kraj/Rok	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Česká republika	23 778	23 205	22 124	21 332	19 121	19 220	19 548
Hl. m. Praha	14	14	12	10	7	6	6
Středočeský	5 614	5 288	5 226	5 089	4 543	4 456	4 676
Jihočeský	3 024	3 100	2 971	2 845	2 588	2 590	2 546
Plzeňský	866	936	706	784	792	760	912
Karlovarský	144	72	110	95	117	81	84
Ústecký	524	479	409	360	364	357	423
Liberecký	320	194	190	188	151	153	145
Královéhradecký	1 195	1 179	1 080	1 000	799	770	756
Pardubický	1 153	1 096	1 053	1 025	910	906	914
Vysočina	7 188	7 472	7 062	7 003	6 205	5 970	6 277
Jihomoravský	1 621	1 532	1 384	1 472	1 202	1 213	1 428
Olomoucký	809	595	647	445	389	397	403
Zlínský	363	319	318	271	251	243	222
Moravskoslezský	943	926	958	744	803	767	757

Pramen: ČSÚ

Poznámka: 1) Souhrn sklizňových ploch pozdních konzumních brambor a brambor pro výrobu škrobu.

Celková bilance nabídky a poptávky brambor v České republice¹⁾

Ukazatel	MJ	2009/10	2010/11	2011/12	2012/13	2013/14	2014/15
Brambory rané							
Sklizňová plocha	tis. ha	3,29	2,98	3,04	2,58	2,10	2,40
Průměrný hektarový výnos	t/ha	17,34	16,54	17,32	16,78	14,48	19,04
Produkce	tis. t	57,08	50,11	52,60	43,25	30,46	46,59
Dovoz	tis. t	15,53	10,16	15,99	12,13	10,76	10,79
Vývoz	tis. t	3,30	3,62	3,43	1,82	1,56	1,80
Brambory ostatní							
Sklizňová plocha	tis. ha	25,18	24,31	23,90	24,22	24,07	24,39
Průměrný hektarový výnos	t/ha	25,64	23,19	28,81	28,28	23,09	29,36
Produkce	tis. t	645,50	563,65	688,40	685,13	555,78	716,25
Dovoz	tis. t	114,22	156,10	85,90	85,80	184,13	154,12
Vývoz	tis. t	35,91	41,37	32,30	44,19	29,05	25,61
Brambory sadbové							
Sklizňová plocha	tis. ha	3,88	3,61	3,54	3,27	3,10	3,25
Průměrný hektarový výnos	t/ha	23,12	22,81	23,83	23,43	19,36	21,53
Produkce	tis. t	89,60	82,42	84,42	76,60	60,63	69,93
Dovoz	tis. t	4,66	6,77	4,25	5,38	7,02	7,12
Vývoz	tis. t	5,59	5,76	5,69	2,89	2,94	3,90
Brambory celkem							
Sklizňová plocha celkem	tis. ha	36,72	35,05	33,58	30,07	29,30	30,09
Produkce brambor celkem	tis. t	928,75	821,86	973,86	804,98	646,87	832,76
Průměrný hektarový výnos	t/ha	25,29	23,45	29,00	26,77	22,08	27,68
Dovoz brambor ve výrobcích	tis. t	151,40	156,32	143,86	137,38	182,45	167,57
Dovoz brambor čerstvých	tis. t	134,41	173,36	102,38	102,09	202,06	167,44
Dovoz brambor v nativním škrobu	tis. t	32,07	50,81	23,06	34,25	27,94	25,46
Nabídka brambor celkem	tis. t	1 246,63	1 202,35	1 243,16	1 078,80	1 110,70	1 193,23
Užití brambor							
Lidská výživa	tis. t	705,00	707,81	725,00	670,00	670,00	670,00
Sadba na další rok	tis. t	101,00	99,00	90,00	90,00	90,00	90,00
Výroba škrobu	tis. t	136,58	125,69	148,44	111,76	89,98	159,00
Zpracovatelný odpad a skladové ztráty	tis. t	141,42	119,33	150,51	71,09	138,11	130,91
Vývoz brambor ve výrobcích	tis. t	57,39	61,29	55,74	49,63	51,03	62,63
Vývoz brambor čerstvých	tis. t	48,11	53,73	40,26	51,23	34,03	32,73
Vývoz brambor v nativním škrobu	tis. t	57,13	35,50	33,21	34,99	37,55	47,96
Užití brambor celkem	tis. t	1 246,63	1 202,35	1 243,16	1 078,70	1 110,70	1 193,23

Pramen: ČSÚ, ČŠS, MZe, VÚB

Poznámka: ¹⁾ po dopočtu domácností

V souladu s metodikou EUROSTAT jsou zpětně od vstupu ČR do EU upravována některá statistická data dovozu a vývozu převážně bramborových výrobků a polotovarů a nativního bramborového škrobu. Všechny tyto drobné úpravy mají vliv na celkovou bilanci.

Průměrná roční spotřeba brambor v ČR na obyvatele (kg)

Rok	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014*
Brambory konzumní	70,0	72,2	71,4	67,1	67,4	70,0	68,6	68,0	70,0

Pramen: ČSÚ

Poznámka: * předpoklad

Seznam doporučených odrůd pro produkci konzumních brambor v roce 2015

V roce 2014 pokračoval VÚB na základě pověření ÚKZÚZ, za finanční podpory MZe ČR a v úzké součinnosti s ÚKZÚZ v organizaci zkoušení odrůd pro produkci konzumních brambor pro jejich zápsání do SDO. Zkoušky probíhaly na 9 zkušebních stanicích (Čáslav – Filipov, Domanínec, Horažďovice, Lednice na Moravě, Lípa, Přerov nad Labem, Valečov, Vysoká, Znojmo - Oblekovice). V roce 2014 bylo hodnoceno 11 přihlášených velmi raných odrůd z hlediska jejich využití pro produkci „brambor raných“ v teplejších, úrodnějších oblastech při využití závlahy. Zároveň bylo hodnoceno 45 odrůd pro užitkový směr „brambory konzumní ostatní“, 8 odrůd z hlediska jejich vhodnosti pro výrobu „lupínků“ a 9 odrůd pro výrobu „hranolků“. Z výsledků přesných polních pokusů a následného hodnocení vyplynul následující seznam doporučených odrůd konzumních brambor pro rok 2015:

a) velmi rané odrůdy doporučené pro produkci brambor raných při závlaze:

Flavia, Liliana, Magda, Monika, Primarosa, Saline, Suzan, Velox

b) odrůdy doporučené pro produkci brambor konzumních ostatních

velmi rané: Flavia, Marketa, Monika, Primarosa, Rosara, Saline, Susan, Velox,
rané: Alice, Barbora, Bohemia, Dagmar, Dali, Jitka, Julinka, Ramos, Secura, Valy, Vendula,
polorané: Bella, Granola, Janet, Linda, Red Anna, Satina, Victoria, Vlasta,
polopozdní až pozdní: Lydia, Mozart

c) odrůdy doporučené pro loupání za syrova

velmi rané: Flavia, Marketa, Monika, Primarosa, Rosara, Saline, Susan, Velox,
rané: Alice, Bohemia, Dagmar, Jitka, Julinka, Ramos, Secura, Vendula,
polorané: Red Anna, Vlasta,
polopozdní až pozdní: Lydia, Mozart

d) odrůdy doporučené pro dlouhodobé skladování

rané: Alice, Dali, Ramos,
polorané: Bella, Granola, Linda, Victoria,
polopozdní až pozdní: Lydia

e) odrůdy doporučené pro mytí

velmi rané: Marketa, Saline
rané: Dali, Julinka, Valy

f) odrůda doporučená pro výrobu lupínků

rané: Bernard,
polorané: Opal, Priamos, Verdi (u odrůd Opal a Verdi je kvalita lupínků udržitelná i při skladování ve 4 °C),
polopozdní až pozdní: Ornella (kvalita lupínků je udržitelná i při skladování ve 4 °C),

g) odrůdy doporučené pro výrobu hranolků

rané: Ramos,
polorané: Innovator, Priamos, Victoria,
polopozdní až pozdní: Asterix

BRAMBORY RANÉ

Vývoj produkčních ploch, hektarových výnosů a produkce brambor raných v ČR po dopočtu domácností

Rok	Produkční plochy			Průměrný výnos (t/ha)	Celková produkce (t)
	Zemědělský sektor (ha)	Domácnosti (ha)	Celkem (ha)		
2004	6 379	1 209	7 588	19,86	150 710
2005	2 266	1 007	3 273	18,80	61 534
2006	1 566	1 745	3 311	17,68	58 540
2007	1 819	1 707	3 526	16,58	58 454
2008	1 753	1 646	3 399	16,36	55 622
2009	1 654	1 638	3 292	17,34	57 075
2010	1 341	1 634	2 975	16,84	50 113
2011	1 575	1 462	3 037	17,32	52 603
2012	1 263	1 315	2 578	16,78	43 248
2013	854	1 250	2 104	14,48	30 463
2014	1 196	1 100	2 446	19,04	46 587
2015*	1 214	1 340	2 554	21,23	54 221

Pramen: ČSÚ

Poznámka: * předpoklad ČSÚ

Cenový vývoj produkce raných brambor

Na základě doporučení EK je ve většině zemí EU tolerováno obchodování s bramborami označenými „rané“ do konce července.

Průměrná CZV raných brambor v červnu v letech 2005 – 2015 (Kč/kg)

Rok	Červen
2005	6,45
2006	10,67
2007	9,50
2008	8,22
2009	6,50
2010	7,12
2011	6,87
2012	6,38
2013	11,00
2014	7,74
2015	8,10

Pramen: ČSÚ

Průměrná měsíční SC raných brambor v letech 2005 – 2015 (Kč/kg)

Rok	Červen	Červenec
2005	12,52	7,84
2006	18,35	12,75
2007	18,45	14,56
2008	10,77	7,69
2009	14,88	11,15
2010	19,33	14,53
2011	16,12	12,94
2012	17,00	12,13
2013	26,23	20,25
2014	15,15	13,80
2015	18,18	13,45

Pramen: ČSÚ

Vývoj průměrné SC raných brambor je převážně ovlivňován stavem zásob brambor konzumních ostatních z minulé sklizně, vývojem jejich ceny, výší nabídky a dovozních hodnot nových a raných brambor, ale i vývojem počasí a termínem zahájení sklizně. V roce 2014 dosáhla SC raných brambor v průměru měsíce června 15,15 Kč/kg, v červenci pak klesla na 13,80 Kč/kg. V roce 2015 vzrostla v měsíci červnu na 18,18 Kč/kg a v červenci klesla na 13,45 Kč/kg.

Zahraniční obchod nových a raných brambor

Po vstupu ČR do EU jsou údaje statistiky zahraničního obchodu ČSÚ tříděny pouze osmimístným kódem položky celního sazebníku a časový interval sledování je jeden měsíc.

Dovoz nových a raných brambor (KN 07019050) do ČR od 1. 1. do 30. 6. roku sklizně

Ukazatel/Rok	MJ	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Brambory nové a rané celkem	t	15 531	10 156	15 994	12 129	10 787	10 793	6 165
Deklarovaná dovozní hodnota	tis. Kč	134 462	102 978	137 471	91 494	131 850	81 168	61 303

Pramen: ČSÚ

Vývoz nových a raných brambor (KN 07019050) z ČR od 1. 1. do 30. 6. roku sklizně

Ukazatel/Rok	MJ	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Brambory nové a rané celkem	t	3 303	3 618	3 427	1 823	1 540	1 797	2 552
Deklarovaná vývozní hodnota	tis. Kč	31 003	36 415	41 069	20 580	24 415	19 001	26 945

Pramen: ČSÚ

Nejvýznamnější země zahraničního obchodu s bramborami novými a ranými v roce 2015 od 1. 1. do 30. 6. roku sklizně

Dovoz		Vývoz	
Země	Množství (t)	Země	Množství (t)
Španělsko	3 823,3	Slovensko	2 506,2
Řecko	841,9	Rumunsko	39,7
Itálie	439,9	Polsko	6,0
Francie	320,9	Španělsko	0,3

Pramen: ČSÚ

BRAMBORY OSTATNÍ

Do kategorie Brambory ostatní jsou zařazeny pozdní konzumní brambory a brambory pro výrobu bramborového škrobu.

Vývoj produkčních ploch, hektarových výnosů a produkce brambor ostatních v ČR

Hospodářský rok	Produkční plochy			Průměrný výnos (t/ha)	Celková produkce (t)
	Zemědělský sektor (ha)	Domácnosti (ha)	Celkem (ha)		
2006/07	19 559	6 778	26 337	22,34	588 495
2007/08	21 410	6 629	28 039	24,97	700 095
2008/09	19 562	6 382	25 944	25,54	662 705
2009/10	18 827	6 350	25 177	25,64	645 501
2010/11	17 974	6 337	24 311	23,18	563 646
2011/12	18 228	5 668	23 896	28,81	688 397
2012/13	19 121	5 102	24 223	28,28	685 129
2013/14	19 220	4 846	24 066	23,09	555 778
2014/15	19 548	4 846	24 394	29,36	716 248
2015/16*	18 643	5 260	23 903	21,50	513 915

Pramen: Propočet na základě údajů ČSÚ a ČŠS

Poznámka: * Rok 2015/16 - předpoklad

Zahraniční obchod pozdních konzumních brambor

Dovoz pozdních konzumních brambor do ČR a deklarovaná dovozní hodnota

Ukazatel/Hospodářský rok	2008/09	2009/10	2010/11	2011/12	2012/13	2013/14	2014/15
Brambory pozdní konzumní (t)	72 783	114 022	156 103	85 902	85 977	178 050	142 150
Dovozní hodnota (tis. Kč)	322 549	450 444	1 052 304	307 855	521 229	1 007 629	385 406
Dovozní hodnota (Kč/kg)	4,43	3,95	6,74	3,58	6,06	5,66	2,71

Pramen: ČSÚ

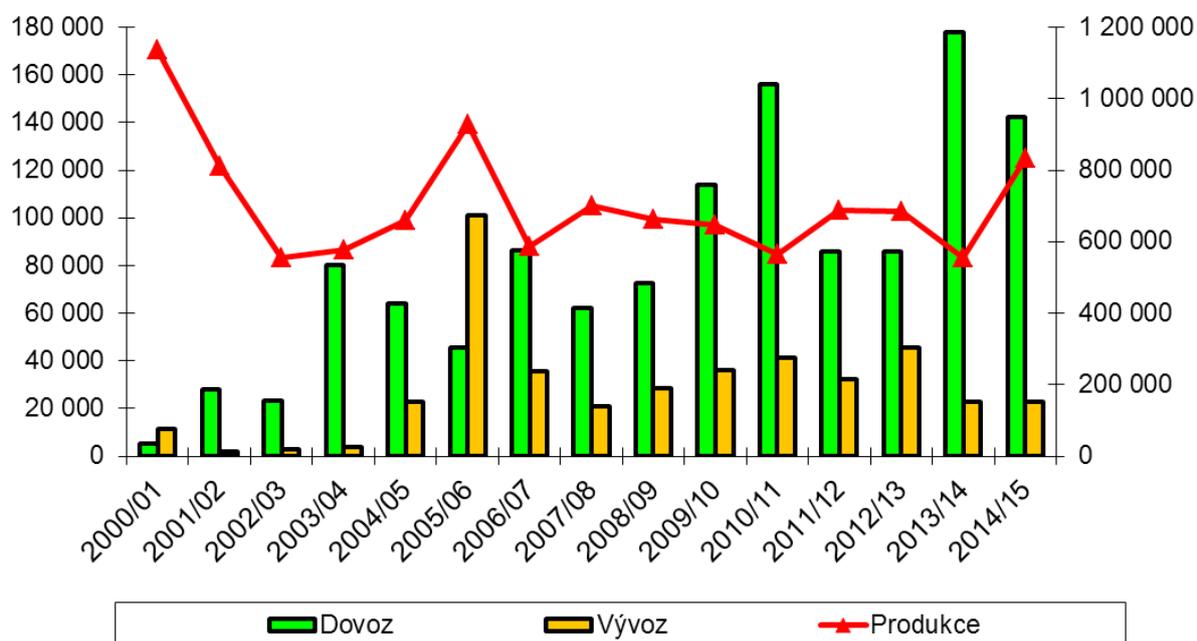
Od července 2014 do června 2015 činil měsíční průměr dovozu 11 845,8 t. V první polovině hospodářského roku 2014/15 (červenec – prosinec 2014) činil průměrný měsíční dovoz 7 099,3 t a průměrná deklarovaná dovozní hodnota 2,51 Kč/kg. Ve druhé polovině hospodářského roku (leden až červen 2015) měsíční průměr dovozu dosáhl 16 592,4 t a průměrná deklarovaná hodnota činila 2,80 Kč/kg.

Vývoz pozdních konzumních brambor z ČR a deklarovaná vývozní hodnota

Ukazatel/Hospodářský rok	2008/09	2009/10	2010/11	2011/12	2012/13	2013/14	2014/15
Brambory pozdní konzumní (t)	28 428	35 905	41 369	32 304	44 194	22 670	23 055
Vývozní hodnota (tis. Kč)	130 439	217 771	337 713	192 726	277 882	217 353	143 854
Vývozní hodnota (Kč/kg)	4,59	6,07	8,16	5,97	6,29	9,59	6,24

Pramen: ČSÚ

Vývoj domácí produkce, dovozu a vývozu brambor konzumních ostatních od roku 2000/2001 do roku 2014/2015

Pramen: ČSÚ

Nejvýznamnější země zahraničního obchodu s bramborami konzumními ostatními v letech 2013/14 a 2014/15

Hospodářský rok	Dovoz			Vývoz		
	Země	Množství (t)	Dovozní hodnota (Kč/kg)	Země	Množství (t)	Vývozní hodnota (Kč/kg)
2013/14	Německo	67 862,0	5,00	Slovensko	18 834,8	10,02
	Francie	61 274,8	6,23	Německo	1 385,6	7,66
	Nizozemsko	22 858,8	5,66	Rakousko	812,2	6,10
	Velká Británie	8 577,6	5,60	Maďarsko	798,8	8,31
2014/15	Německo	86 594,0	2,12	Slovensko	20 360,6	6,28
	Francie	41 725,0	3,76	Bulharsko	1 004,2	7,45
	Nizozemsko	5 368,4	2,35	Rakousko	888,0	3,60
	Slovensko	4 551,4	2,60	Německo	492,9	5,66

Pramen: ČSÚ

Cenový vývoj produkce brambor konzumních ostatních

Průměrná roční CZV brambor konzumních ostatních za kalendářní rok je ovlivněna údaji ze dvou, z pohledu úrovně cen, velmi rozdílných sklizní. Průměrná CZV v roce 2014 činila 5,36 Kč/kg a za první polovinu roku 2015 dosahovala 2,97 Kč/kg (ČSÚ)

Průměrné roční CZV pozdních konzumních brambor (Kč/kg)

Ukazatel/Rok	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015 ¹⁾
Kč/kg	4,06	6,44	3,53	3,30	4,24	5,18	2,83	5,75	5,36	2,97

Pramen: ČSÚ

Poznámka: Rok 2015 leden - červen

Průměrné měsíční CZV pozdních konzumních brambor (Kč/kg)

Ukazatel	2006/07	2007/08	2008/09	2009/10	2010/11	2011/12	2012/13	2013/14	2014/15
Září	5,59	4,71	3,89	3,66	5,88	3,18	3,22	6,90	3,46
Říjen	6,01	4,60	3,69	3,32	5,71	3,04	3,19	6,89	3,48
Listopad	6,20	4,26	3,30	3,10	5,91	2,81	3,53	7,31	2,89
Prosinec	7,11	4,33	3,10	2,62	5,86	2,52	3,86	6,83	2,93
Leden	7,40	4,01	3,20	2,94	5,96	2,55	3,98	7,17	3,04
Únor	7,41	3,90	3,22	2,86	6,40	2,41	4,35	6,84	3,00
Březen	7,66	3,65	3,35	3,07	6,66	2,44	4,60	6,99	3,01
Duben	7,64	3,62	3,55	3,27	6,91	2,43	4,38	6,55	2,84
Květen	7,44	3,16	3,29	3,45	6,75	2,48	4,83	6,61	2,87
Červen	6,64	3,08	3,59	3,43	6,34	2,16	4,47	6,69	3,05
Průměr ¹⁾	6,53	4,18	3,42	3,18	6,24	2,60	4,04	6,89	3,06

Pramen: ČSÚ

Poznámka:¹⁾ aritmetický průměr za hospodářský rok

Průměrné měsíční SC pozdních konzumních brambor (Kč/kg)

Ukazatel	2006/07	2007/08	2008/09	2009/10	2010/11	2011/12	2012/13	2013/14	2014/15
Červenec	12,75	14,56	12,53	11,15	14,53	12,97	12,13	20,25	10,25
Srpen	11,36	11,38	10,33	9,03	13,83	10,12	8,71	17,14	9,77
Září	12,50	10,00	9,42	8,88	14,08	9,54	9,61	15,42	8,38
Říjen	12,89	9,64	9,02	8,92	13,55	8,47	9,02	16,18	8,73
Listopad	13,92	9,47	9,01	8,85	13,86	8,81	10,07	16,57	9,76
Prosinec	15,60	9,73	9,29	9,15	15,58	9,18	10,67	17,67	10,83
Leden	16,08	10,19	9,17	9,90	15,67	8,92	12,53	17,60	10,41
Únor	16,81	10,36	9,59	10,51	17,24	10,04	13,92	17,64	11,44
Březen	17,19	10,21	10,65	11,00	17,90	10,60	15,47	17,57	11,67
Duben	17,34	10,71	11,09	12,44	18,71	10,37	15,63	16,81	12,26
Květen	17,68	10,98	11,60	12,26	18,63	10,75	17,03	17,05	18,18
Červen	18,45	16,57	14,88	19,33	16,12	17,00	26,23	15,11	13,45
Průměr ¹⁾	15,21	11,15	10,55	10,95	15,81	10,56	13,41	17,08	11,26

Pramen: ČSÚ

Poznámka:¹⁾ aritmetický průměr za hospodářský rok

BRAMBORY SADBOVÉ

Porosty sadby brambor 2015

V roce 2015 došlo ke snížení přihlášených množitelských ploch zhruba o 400 ha. Objem dovozu na základě ohlášení podle zákona č. 219/2003 Sb., o uvádění do oběhu sadby pěstovaných rostlin, činil 7 182 t sadbových brambor v 1 020 partiích, především z Německa a Nizozemska.

Do uznávacího řízení bylo přihlášeno 213 odrůd. Na ploše větší než 100 ha se množilo 6 odrůd.

Výsadba proběhla převážně v měsíci dubnu v optimálních podmínkách. Pouze na severní Moravě byly brambory sázeny se zpožděním, a následné sucho způsobilo opoždění vývoje porostů. Sadba během zimy byla naklíčená a při přípravě k expedici došlo k odklíčení. Vysázení nezahojených hlíz do nevyhřáté půdy spolu s přítomností bakterií zapříčinilo hnití hlíz a tím velkou mezerovitost.

Od července nastala velká sucha, která způsobila nižší nasazení hlíz a také uspíšení sklizně. Zdravotní stav z pohledu virových chorob byl dobrý. V letošním roce byly větší problémy s bakteriálním černáním stonků a větší mezerovitostí porostů, což vedlo často k neuznání partií.

Ukončení vegetace probíhalo v dřívějších termínech, kvůli nepříznivému, velmi suchému počasí. Sklizeň sadby probíhala optimálně, ale s nižším výnosem.

Výnosy byly průměrné až podprůměrné, strupovitost přijatelná, její výskyt přibližně na třetině odrůd.

Průběh uznávacího řízení sadby brambor (ha) v letech 2006 až 2015

Ukazatel	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Přihlášená plocha	3 909	4 031	3 703	3 435	3 470	3 249	3 173	3 351	2 924
Plocha k odběru na posklizňové zkoušky	3 835	3 935	3 650	3 334	3 406	3 199	3 071	3 320	2 906
Uznaná plocha	2 652	3 253	3 465	2 652	3 223	2 501	2 864	2 983	-

Pramen: ÚKZÚZ Poznámka: údaj není k dispozici

Výsledky uznávacího řízení sadby brambor v roce 2014

Kategorie a stupeň	Celkem zkoušeno		Uznáno		Sestupněno		Neuznáno	
	porostů	ha	porostů	ha	porostů	ha	porostů	ha
RMP - SE1	11	8,7	7	6,4	4	2,3	0	0
			63,6 %	73,6 %	36,4 %	26,4 %	0 %	0 %
RMP - SE2	44	51,3	41	48,7	3	2,6	0	0
			93,2 %	94,9 %	6,8 %	5,1 %	0 %	0 %
Z - E1	14	10,1	10	8,6	3	0,9	1	0,6
			71,4 %	85,6 %	21,4 %	8,5 %	7,1 %	6 %
Z - E2	45	48,3	43	40,3	2	8,0	0	0
			95,6 %	83,4 %	4,4 %	16,6 %	0 %	0 %
Z - E3	219	179,0	201	167,7	14	8,7	4	2,5
			91,8 %	93,7 %	6,4 %	4,9 %	1,8 %	1,4 %
C - A	1020	1227,2	968	1169,2	8	13,5	44	44,5
			94,9 %	95,3 %	0,8 %	1,1 %	4,3 %	3,6 %
C - B	916	1792,2	799	1542,5	13	27,6	104	222,1
			87,2 %	86,1 %	1,4 %	1,5 %	11,4 %	12,4 %
CELKEM	2269	3316,7	2069	2983,4	47	63,6	153	269,7
			91,2 %	90 %	2,1 %	1,9 %	6,7 %	8,1 %

Pramen: ÚKZÚZ

Počet odrůd na množitelských plochách v letech 2005 až 2015

Rok	Množitelská plocha			
	nad 100 ha	50 - 100 ha	10 - 50 ha	do 10 ha
	Počet odrůd			
2005	10	6	44	118
2006	9	8	43	119
2007	10	8	48	133
2008	8	12	50	129
2009	8	11	49	141
2010	6	10	48	117
2011	5	11	54	113
2012	7	6	59	124
2013	7	6	57	127
2014	7	7	58	145
2015	6	9	43	145

Pramen: ÚKZÚZ

Odrůdy s větší množitelskou plochou než 100 ha v roce 2010:

Adéla, Dali, Impala, Marabel, Ornella, Princess.

Odrůdy s větší množitelskou plochou než 100 ha v roce 2011:

Adéla, Dali, Impala, Marabel, Princess.

Odrůdy s větší množitelskou plochou než 100 ha v roce 2012:

Adéla, Marabel, Impala, Dali, Princess, Lady Claire, Ornella.

Odrůdy s větší množitelskou plochou než 100 ha v roce 2013:

Adéla, Dali, Eurostarch, Impala, Marabel, Ornella, Princess.

Odrůdy s větší množitelskou plochou než 100 ha v roce 2014:

Adéla, Marabel, Impala, Dali, Ornella, Eurostarch, Princess.

Odrůdy s větší množitelskou plochou než 100 ha v roce 2015:

Adéla, Marabel, Impala, Dali, Ornella, Eurostarch.

Přehled dovezené* sadby brambor v tunách

Rok	Generace						Počet odrůd		
	SE 1	SE 2	E	C 1	C 2	Celkem			
2005	38,50	155,75	2 126,57	562,90	667,50	3 551,22	123		
2006	39,00	134,13	1 855,25	1 121,20	471,88	3 621,46	137		
2007	1,10	288,86	2 681,38	2 788,75	1 635,63	7 395,72	152		
2008	0,00	311,85	2 355,77	2 004,65	1 726,01	6 398,28	143		
2009	0,00	251,77	1 991,98	1 820,32	231,40	4 295,46	147		
Rok	Generace							Počet odrůd	
	SE 1	SE 2	E 1	E 2	E 3	A	B		Celkem
2010	0,00	0,00	14,15	106,40	1743,25	1305,14	1680,42	4849,36	131
2011	0,00	48,00	44,78	273,35	2098,20	3413,67	244,09	6122,08	140
2012	25,00	4,00	32,80	132,58	1602,19	2274,42	24,20	4095,19	151
2013	0,00	0,00	24,78	303,87	1801,67	4530,50	241,26	6902,07	170
2014	0,90	0,00	51,00	327,20	1832,60	5497,50	39,00	7748,11	190
2015	6,25	0,26	15,00	231,20	1371,64	5537,53	20,00	7181,94	187

Pramen: ÚKZÚZ

Poznámka: * Dovoz sadbových brambor dovezených na základě ohlášení dovozu podle zákona č. 219/2003 Sb., o uvádění do oběhu sadby pěstovaných rostlin a o změně některých zákonů v platném znění

Rozhodující množství sadby brambor se do ČR dováží z Německa a Nizozemska, v malém množství v roce 2015 proběhl dovoz z Rakouska, Francie, Slovenska, Polska, Dánska a Velké Británie.

VÝROBKY A POLOTOVARY Z BRAMBOR

V hospodářském roce 2014/15 bylo ve výrobcích a polotovarech dovezeno po konverzním přepočtu 167,6 tis. t brambor a 25,5 tis. t v bramborovém škrobu. Vyvezeno bylo 62,6 tis. t přepočtených syrových brambor ve výrobcích a polotovarech a 47,9 tis. t v bramborovém škrobu.

Dovoz výrobků a polotovarů z brambor přepočtený na syrové brambory

Výrodek/Hospodářský rok			2009/10	2010/11	2011/12	2012/13	2013/14	2014/15
Položka KN	Název výrobku ¹⁾	Koef. přepočtu	Dovoz brambor po konverzním přepočtu výrobků a polotovarů (t)					
07101000	Brambory i vařené zmrazené	1,9	3 276,4	1 935,3	2 974,1	3 218,2	3 232,8	3 161,0
07129005	Brambory, i sekané na kousky, plátky, rozdrčené	6,5	555,3	356,3	213,6	1 647,6	1 562,0	1 991,6
11051000	Mouka, krupice a prášek z brambor	6,5	264,2	379,7	415,1	346,5	374,3	1 964,3
11052000	Mouka, granule a pelety z brambor	6,5	16 499,0	27 466,7	22 704,9	25 311,7	31 356,4	41 873,8
20041010	Brambory vařené neupravené, zmrazené	1,9	17 341,1	15 646,7	19 273,1	23 871,3	22 975,7	21 243,1
20041091	Brambory ve formě mouky, krupice	6,5	1 994,0	1 643,0	2 305,2	623,7	129,3	94,4
20041099	Brambory konzervované ne v octě, zmrazené	3,3	84 066,4	83 293,7	76 533,0	63 138,3	104 772,0	77 386,7
20052010	Brambory ve formě mouky, šrotu nebo vloček	6,5	7 805,9	7 877,4	6 369,6	6 092,3	3 925,9	4 144,4
20052020	Brambory tenče krájené, smažené, pečené	4,2	13 953,8	12 068,9	7 467,8	6 787,5	5 690,2	6 809,2
20052080	Bramborové výrobky - ostatní	3,0	5 697,3	5 989,2	5 602,5	6 341,2	8 435,9	8 897,6
Dovoz syrových brambor po konverzním přepočtu (t)			151 404,0	156 325,0	143 859,0	137 378,0	182 454,6	167 566,1
Dovoz syrových brambor i pro výrobu škrobu po konverzním přepočtu (t)								
11081300	Škrob bramborový (t)	4,7	32 067,9	50 808,3	23 063,9	34 253,3	27 696,4	25 463,3
Celkový dovoz syrových brambor po konverzním přepočtu (t)			182 965,9	207 133,3	166 929,9	171 631,3	210 151,0	193 029,9

Pramen: ČSÚ

Poznámka: ¹⁾ Zkrácený název výrobku

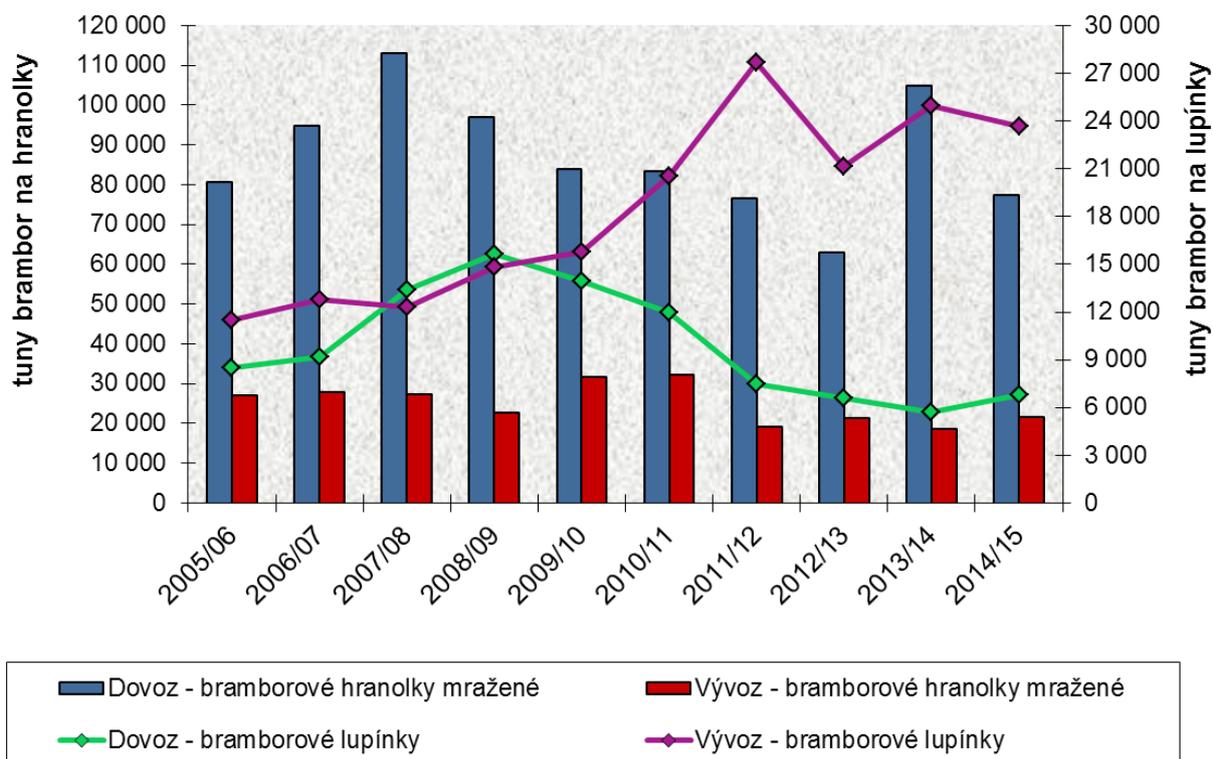
Vývoz výrobků a polotovarů z brambor přepočtený na syrové brambory

Výrobek/Hospodářský rok			2009/10	2010/11	2011/12	2012/13	2013/14	2014/15
Položka KN	Název výrobku ¹⁾	Koef. přepočtu	Vývoz brambor po konverzním přepočtu výrobků a polotovarů (t)					
07101000	Brambory i vařené, zmrazené	1,9	827,9	202,4	178,7	390,5	641,0	941,5
07129005	Brambory, i sekané na kousky, plátky, rozdrčené	6,5	2 783,8	1 694,0	2 789,5	2 051,9	468,7	4 757,1
11051000	Mouka, krupice a prášek z brambor	6,5	925,6	8,9	3,8	3,4	165,5	4 838,8
11052000	Mouka, granule a pelety z brambor	6,5	1 983,0	1 960,7	1 675,2	1 302,1	2 262,5	1 518,3
20041010	Brambory vařené jinak neupravené, zmrazené	1,9	250,8	644,0	294,9	166,1	128,2	36,5
20041091	Brambory ve formě mouky, krupice	6,5	2,0	2,8	0,1	0,1	0,6	0,2
20041099	Brambory konzervované ne v octě, zmrazené	3,3	31 644,5	32 165,8	19 148,3	21 244,1	18 605,4	21 697,6
20052010	Brambory ve formě mouky, šrotu, vloček	6,5	1 410,8	1 695,6	1 736,3	1 360,6	1 552,1	2 124,8
20052020	Brambory tenké krájené, smažené, pečené	4,2	15 803,1	20 531,0	27 709,9	21 157,7	24 949,0	23 681,7
20052080	Bramborové výrobky - ostatní	3,0	1 774,5	23 806,4	2 202,8	1 962,0	2 465,5	3 035,8
Vývoz syrových brambor po konverzním přepočtu (t)			57 388,0	61 287,0	55 739,0	49 634,0	51 238,5	62 632,2
Vývoz syrových brambor i pro výrobu škrobu po konverzním přepočtu (t)								
11081300	Škrob bramborový (t)	4,7	57 130,9	35 502,1	33 205,1	34 990,4	37 549,1	47 956,8
Celkový vývoz syrových brambor, po konverzním přepočtu (t)			67 705,9	114 519	114 519	97 789,1	88 937,1	110 589,2

Pramen: ČSÚ

Poznámka: ¹⁾) Zkrácený název výrobku

Dovoz a vývoz brambor potřebných k výrobě bramborových hranolků a bramborových lupínků

Pramen: ČSÚ

Poznámka: přepočet podle metodiky "Konverzní přepočty"

Země nejvyššího objemu zahraničního obchodu s ČR v letech 2013/14 až 2014/15 (položka KN 20041099 – bramborové hranolky)

Dovoz			Vývoz		
Země	Množství (t)	Celková dovozní hodnota (tis. Kč)	Země	Množství (t)	Celková vývozní hodnota (tis. Kč)
2013/14					
Polsko	12 355,9	247 008	Maďarsko	2 545,9	38 908
Nizozemsko	14 223,5	112 948	Slovensko	1 517,7	27 376
Belgie	3 407,6	53 818	Rumunsko	644,3	11 750
Německo	1 211,0	32 105	Polsko	426,4	6 890
2014/15					
Polsko	12 374,3	240 799	Maďarsko	3 111,7	45 851
Nizozemsko	5 582,1	143 158	Slovensko	2 009,2	36 209
Belgie	3 456,2	53 027	Rumunsko	822,2	13 728
Německo	1 115,1	28 923	Polsko	403,1	6 473

Pramen: ČSÚ

**Země nejvyššího objemu zahraničního obchodu s ČR v letech 2013/14 a 2014/15
(položka KN 20052020 – bramborové lupínky)**

Dovoz			Vývoz		
Země	Množství (t)	Celková dovozní hodnota (tis. Kč)	Země	Množství (t)	Celková vývozní hodnota (tis. Kč)
2013/14					
Polsko	791,4	74 528	Maďarsko	2 493,0	196 078
Německo	395,5	16 991	Slovensko	1 978,1	152 162
Belgie	61,1	4 687	Polsko	1 123,3	66 335
Itálie	40,3	2 209	Rumunsko	120,2	8 641
2014/15					
Polsko	1 026,7	99 088	Maďarsko	2 206,2	182 310
Německo	363,5	15 145	Slovensko	1 911,7	156 993
Itálie	64,6	3 591	Polsko	1 313,4	80 394
Belgie	55,5	5 230	Rumunsko	79,2	6 519

Pramen: ČSÚ

ŠKROB BRAMBOROVÝ A BRAMBORY URČENÉ K VÝROBĚ BRAMBOROVÉHO ŠKROBU

Rok 2014 byl třetím rokem, kdy přestala platit SOT se škrobem, v této souvislosti i výrobní kvóty stanovené EU, a tudíž i minimální výkupní cena brambor. Sklizeň brambor pro výrobu bramborového škrobu byla v roce 2014 velmi dobrá a v celé Evropě se vyrobilo velké množství škrobu. Škrobnatost brambor byla o trochu nižší než standard, ale to bylo vynahrazeno výnosy brambor. Produkční plochy brambor se zvýšily o 685 hektarů, protože brambory pro výrobu škrobu se staly pro české zemědělce zajímavou komoditou.

Vývoj produkčních ploch a produkce brambor na výrobu škrobu

Rok sklizně	Produkční plocha (ha)	Zpracováno brambor (t)	Množství vyrobeného škrobu *	Průměrná škrobnatost (%)	Průměrný výnos brambor (t/ha)	Průměrný výnos škrobu (t/ha)	Průměrná cena brambor (Kč/t)
2004/05	5 173	147 898	33 644	20,11	28,65	6,6	2 040
2005/06	5 257	166 353	36 281	18,80	31,70	7,0	1 815
2006/07	4 857	110 576	25 016	19,81	23,00	5,3	1 809
2007/08	4 521	149 622	32 692	18,86	33,00	7,3	1 906
2008/09	4 216	136 177	30 105	19,18	33,00	7,5	1 802
2009/10	4 378	136 581	29 618	18,70	33,00	7,2	1 777
2010/11	4 122	125 685	26 710	18,20	31,00	6,6	1 750
2011/12	3 104	148 441	30 552	17,60	47,80	9,8	1 950
2012/13	3 709	123 890	26 585	18,30	33,40	7,1	2 400
2013/14	3 985	110 079	23 113	18,40	27,60	5,8	2 400
2014/15	4 670	179 496	36 306	17,20	38,40	7,7	2 400

Pramen: ČŠS

Poznámka: * údaj zahrnuje škrob vyrobený v České republice a Rakousku

Nařízení vlády č. 50/2015 Sb., o stanovení některých podmínek poskytování přímých plateb zemědělcům a o změně některých souvisejících nařízení vlády

V souvislosti s uvedeným nařízením, které nabylo účinnosti 1. dubna 2015, je v rámci dobrovolné podpory vázané na produkci, poskytována podpora na produkci brambor určených pro výrobu škrobu. Kromě dalších náležitostí je součástí žádosti o podporu smlouva o pěstování brambor určených pro výrobu škrobu nebo její kopie, uzavřená žadatelem o poskytnutí podpory s výrobcem bramborového škrobu pro příslušný hospodářský rok.

V České republice zůstávají pouze 2 výrobci bramborového škrobu – LYCKEBY AMYLEX, a.s. Horažďovice a Škrobárny Pelhřimov, a.s. Svůj podíl na českém trhu s bramborami pro výrobu škrobu neustále zvyšuje rakouská firma Agrana Gmünd.

Bilance zahraničního obchodu s bramborovým škrobem (KN I 1081300) (t)

Ukazatel/Rok	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Dovoz	5 563	5 807	7 801	8 214	8 747	7 670	4 891	7 268	5 774
Vývoz	8 084	5 502	3 374	7 488	11 299	6 218	8 488	7 666	9 989
Saldo	2 521	- 305	- 4 427	- 726	2 552	-1 452	3 597	398	4 215

Pramen: ČSÚ

Bilance zahraničního obchodu výrobků ze škrobu**Dovoz a vývoz dextransů a modifikovaných škrobů (KN 35051010, 50, 90) (t)**

Ukazatel/Rok	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015*
Dovoz	16 006	16 267	10 169	9 379	11 665	14 819	15 695	16 740	17 262	8 703
Vývoz	15 933	14 230	12 683	11 451	16 860	10 233	14 039	9 896	10 460	10 390
Saldo	- 73	- 2 037	2 514	2 072	5 195	- 4 586	- 1 656	- 6 844	- 6 802	1 687

Pramen: ČSÚ

Poznámka: pouze do 30. 6. 2015

Dovoz a vývoz přípravků k úpravě povrchu na bázi škrobu (KN 38091010, 30, 50, 90) (t)

Ukazatel/Rok	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015*
Dovoz	420	478	300	368	382	396	394	385	440	58
Vývoz	64	190	121	213	110	144	150	119	103	48
Saldo	- 356	- 288	- 179	155	- 272	- 252	- 244	- 266	- 337	- 10

Pramen: ČSÚ

Poznámka: pouze do 30. 6. 2015

Statistika výroby bramborového škrobu v České republice v roce 2014

Firma	Osázené plochy (ha)	Kontrahováno brambor (t)	Průměrný výnos brambor z 1 ha (t)	Množství zpracovaných brambor (t)	Množství nakoupeného škrobu* (t)	Průměrná škrobnatost (%)
Škrobárny Pelhřimov, a. s.	1 573	52 379	40,3	63 371	12 635	17,0
LYCKEBY AMYLEX, a. s. **	2 253	83 953	40,5	91 350	18 313	17,1
Celkem	3 826	136 332	40,4	154 721	30 948	17,1

Pramen: ČŠS

Poznámka: * nakoupený = vyrobený škrob podle pravidel EU,

** LYCKEBY AMYLEX, a.s. nakupuje brambory pro výrobu škrobu na území ČR a v Německu. V této tabulce je uveden nákup brambor celkem.

Statistika pěstování brambor pro výrobu škrobu na území České republiky v roce 2014

Firma	Osázené plochy (ha)	Kontrahováno brambor (t)	Průměrný výnos brambor z 1 ha (t)	Množství zpracovaných brambor (t)	Průměrná škrobnatost (%)
Škrobárny Pelhřimov, a.s.	1 573	52 379	40,3	63 371	17,0
LYCKEBY AMYLEX, a.s.*	2 072	73 819	40,5	80 225	17,1
Agrana Gmünd**	1 025	32 800	35,1	35 900	17,4
Celkem	4 670	158 998	38,4	179 496	17,2

Pramen: ČŠS

Poznámka * LYCKEBY AMYLEX, a.s. nakupuje brambory pro výrobu škrobu na území ČR a v Německu. V této tabulce je uvedený nákup brambor vypěstovaných na území ČR.

**Agrana nakupuje brambory na území ČR a zpracovává je v Rakousku.

V hospodářském roce 2015/16 bylo v České republice dle informací od jednotlivých škrobáren osázeno 4 920 ha brambor pro výrobu bramborového škrobu. Uvedená osázená plocha je již jen o 250 hektarů větší než byla v roce 2014/15, což ukazuje na zpomalení nárůstu ploch oproti loňskému roku. Toto znamená, že podpora vyplácená ve smyslu Nařízení vlády č. 50/2015 Sb. je správně nastavená a stabilizuje plochy brambor pro výrobu škrobu na úrovni okolo 5 000 ha, což je plocha, která byla u nás sázena před vstupem do EU.

Počasí v letošním roce nebylo pro zemědělce pěstující brambory příznivé. Dle odhadů ČSÚ budou hektarové výnosy o 30 – 40 % nižší, než bývají ve standardních letech.

Snahou pěstitelů brambor pro výrobu škrobu a výrobců škrobu je zachování brambor jako citlivé komodity v souvislosti s tvorbou a uplatňováním Společné zemědělské politiky EU pro období 2015 – 2020, a to z důvodu udržení konkurenceschopnosti pěstování brambor v České republice. V souvislosti s dobrovolnou podporou vázanou na produkci se předpokládá podpora brambor pro výrobu škrobu ve výši 85 mil. Kč ročně.

PŘÍLOHY

I. Stručný přehled nepreferenčních celních sazeb EU vůči třetím zemím

Brambory:

	celní sazba
Brambory sadbové KN 07011000	4,5 %
Brambory k výrobě škrobu KN 07019010	5,8 %
Brambory rané KN 07019050 (od 1. 1. do 15. 5.)	9,6 %
Brambory rané KN 07019050 (od 16. 5. do 30. 6.)	13,4 %
Brambory ostatní KN 07019090	11,5 %

Výrobky z brambor a bramborový škrob:

	celní sazba
Brambory (i vařené), mražené bez příměsí KN 07101000	14,4 %
Mouka, krupice a prášek z brambor KN 11051000	12,2 %
Vločky, granule a pelety z brambor KN 11052000	12,2 %
Bramborový škrob KN 11081300	166 EUR/t
Skupina ostatní zeleniny připravené nebo konzervované jinak než v octě nebo kyselině octové, zmrazené, jiné než výrobky skupiny 2006	
Brambory vařené, jinak neupravené KN 20041010	14,4 %
Brambory ve formě mouky, šrotu nebo vloček KN 20041091	7,6 % + zemědělský komponent
Brambory ostatní KN 20041099	17,6 %
Skupina ostatní zeleniny připravené nebo konzervované jinak než v octě nebo kyselině octové, nezmrazené, jiné než výrobky skupiny 2006	
Brambory konzervované ve formě mouky, šrotu nebo vloček KN 2005 20 10	8,8 % + zemědělský komponent
Brambory tenké krájené, smažené nebo pečené, též solené nebo ochucené, hermeticky uzavřené, vhodné pro okamžitou spotřebu KN 2005 20 20	14,1 %
Ostatní brambory KN 2005 20 80	14,1 %

Výrobky ze škrobu nebo přípravky na bázi škrobu:

	celní sazba
Dextriny KN 3505 10 10	9 % + 17,7 EUR/ 100 kg
Esterifikované a etherifikované škroby KN 3505 10 50	7,7 %
Ostatní modifikované škroby KN 3505 1090	9 % + 17,7 EUR/ 100 kg
Přípravky k úpravě povrchu, k apretování na podkladě škrobnatých látek, obsahujících méně než 55 % takových látek KN 3809 10 10	8,3 % + 8,9 EUR/ 100 kg (maximální celní sazba MAX 12,8 %)
Přípravky k úpravě povrchu, k apretování na podkladě škrobnatých látek, obsahujících nejméně 55 %, ale méně než 70 % takových látek KN 3809 10 30	8,3 % + 12,4 EUR /100 kg (maximální celní sazba MAX 12,8 %)
Přípravky k úpravě povrchu, k apretování na podkladě škrobnatých látek, obsahujících nejméně 70 %, ale méně než 83 % takových látek KN 3809 10 50	8,3 % + 15,1 EUR/ 100kg (maximální celní sazba MAX 12,8 %)
Přípravky k úpravě povrchu, k apretování na podkladě škrobnatých látek, obsahujících nejméně 83 % takových látek KN 3809 10 90	8,3 % + 17,7 EURO/ 100 kg (maximální celní sazba MAX 12,8 %)

2. Preferenční neomezený přístup na trh EU pro brambory a výrobky z brambor

U brambor a výrobků z brambor poskytuje EU preferenční neomezený přístup na trh západoevropským zemím mimo EU, některým zemím Středomoří, zemím západního Balkánu, Moldavsku, Turecku, Chile, Mexiku, Republice Jižní Afrika a v rámci všeobecného systému preferencí i dalším rozvojovým a nejméně rozvinutým zemím. Dále poskytuje preferenční přístup v rámci kvót, důležitý zejména pro dodávky raných brambor ze zemí Středomoří.

MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ

Vydalo Ministerstvo zemědělství
Těšnov 65/17, 110 00 Praha 1
internet: www.eagri.cz
e-mail: info@mze.cz

ISBN 978-80-7434-267-7